

Årsredovisning
2007

INNEHÅLL

- 1 Teaterchefen inleder
- 2 Opera – Stora scenen
- 6 Balett – Stora scenen
- 11 Konserter, turnéer och
övriga arrangemang
- 13 Förvaltningsberättelse
för 2007
- 29 Resultaträkning
- 30 Balansräkning
- 33 Kassaflödesanalys
- 34 Noter
- 37 Revisionsberättelse
- 39 Bolagsstyrningsrapport

*Omslagsbild: Sarah Medley och
Anna Valev, Cendrillon.*

Grafisk form: Katarina Marklund
& Ulrika Hembjer.

Foto: Alexander Kenney,
Mats Bäcker, Carl Thorborg.

Redaktör: Torbjörn Eriksson.

Tryck: EO Grafiska

Teaterchefen inleder

- Aldrig tidigare har så många evenemang genomförts på Operan som under 2007.
- Aldrig tidigare har så många som drygt 23.000 barn och ungdomar medverkat i aktiviteter knutna till verksamheten Unga på Operan som under 2007.
- Aldrig tidigare har Operan kunnat redovisa så höga biljettintäkter som under 2007.

Det är som vi här har att redovisa är på många sätt anmärkningsvärt, inte bara för den stora mängd av olika aktiviteter som genomförts. Anmärkningsvärd är inte minst satsningen på Wagners *Nibelungens ring* – operornas olympiad – som nu blev komplett i och med premiären på den fjärde och avslutande delen, *Ragnarök*.

Det är inte utan att man känner stor ödmjukhet och stolthet inför det faktum att man fått vara med om denna historiska händelse – 100 år sedan tetralogin sattes upp för första gången på Kungliga Operan och blott tredje Ring-uppsättningen sammanlagt på vår nationalscen. Ringen är inte bara en stor händelse i musik- och teater-Sverige (”den största händelsen på årtal. Att få se hela Ringen är för många musikkvänner en-gång-i-livet-upplevelse”, skriver Gunnar Carlsson i Upsala Nya Tidning, 9/2 -08). Tack vare vårt samarbete med Sveriges Television gör vi under hösten 2008 vår Ring tillgänglig för hela svenska folket samtidigt som vi lite senare själva återkommer med kompletta cykler av verket.

Med Ringen har Kungliga Operan definitivt återupprättat respekten för sin Wagnertradition, inte minst internationellt.

Internationellt efterfrågad är även Kungliga Baletten, vilket under året manifesterats av att kompaniet var inbjuden till att öppna festivalen Basel Tanzt med föreställningar av Sir Kenneth MacMillans klassiker *Romeo och Julia*.

Att Kungliga Baletten intar en roll på den internationella arenan bevisas vidare av det faktum att betydande koreografer som Nacho Duato, Christian Spuck, Patrice Bart och inte minst våra egna Pär Isberg

och Mats Ek, för att ta några aktuella namn, skapar verk för kompaniet. Mats Ek, som under säsongen 2008-09 kreerar ett nytt verk för Kungliga Baletten, gjorde under 2007 en sensationell debut som operaregissör i större sammanhang med Gluck/Berlioz *Orphée*, efter den gamla grekiska myten.

Men ingen tradition utan förnyelse. Barn och ungdomar som kommer på studiebesök är idag en naturlig del av vår verksamhet och utgör en synnerligen viktig komponent för att göra Kungliga Operan så tillgänglig som möjligt; öppethållandet av operahuset under sommarmånaderna med guidade turer och pietetsfull återinvigning av Strömkaféet utgör andra inslag.

Allt detta tillsammans innebär dock en problematisk belastning på det 110 år gamla oscariska operahuset: till följd av hårt slitage på scengolv och scenmaskineri har vi inga möjligheter att ge föreställningar året om. Samtidigt som operahuset är fyllt av atmosfär och charm är det också ett föråldrat hus, sett ur publik- och arbetsmiljöperspektiv.

Säsongen 2010-11 kommer operahuset att vara stängt för en mycket omfattande renovering, vilket innebär att vi då kommer att bedriva uppsökande verksamhet.

En komplex fråga är att den stora pensionsproblematiken med sk institutionsspecifika premier alltså inte är löst. Omläggning av pensioner beräknas kosta Operan drygt 17 mkr för 2007 och 2008 för vilken ingen kompensation har utgått.

Ett nytt operahus och lösningen av pensionsfrågan ligger givetvis högt upp på agendan!

Anders Franzén
VD, TEATERCHEF

opera

Kungliga Operans kör,
Così fan tutte.

Così fan tutte premiär

Musik: Wolfgang Amadeus Mozart. Text: Lorenzo da Ponte. Kostym: Maria Geber. Ljus: Ellen Ruge. Rörelseinstruktion: Anna Koch. Dramaturg: Stefan Johansson. Svensk text för textmaskin: Lasse Ziliacus. Regi och scenografi: Ole Anders Tandberg. Dirigent: Okko Kamu/Stefan Klingele.

I rollerna: Fiordiligi: Maria Fontosh/Hillevi Martinpelto/Malin Byström. Dorabella: Susann Végh/Janja Vuletic. Guglielmo: Peter Mattei/Jesper Taube. Ferrando: Jonas Degerfeldt/Klas Hedlund. Despina: Hilde Leidland/Marianne Hellgren Staykov. Don Alfonso: Gunnar Lundberg/Johan Edholm.

PREMIÄR: 5 MAJ 2007

ANTAL FÖRESTÄLLNINGAR: 24

ANTAL BESÖKARE: 22 728

**ANTAL TURNÉFÖRESTÄLLNINGAR
(KONSERTANT): 2**

ANTAL TURNÉBESÖKARE: 1 816

Eugen Onegin

Musik: Pjotr Tjajkovskij. Text: Pjotr Tjajkovskij och Konstantin Sjilovskij efter Alexander Pusjkins versroman Eugen Onegin. Svensk text för textmaskin: Lasse Ziliacus. Scenografi: Hartmut Schörghofer. Kostym: Tatiana Tjulbieva. Ljus: Franck Evin. Koreografi: Edvald Smirnov. Regi: Dmitri Bertman. Dirigent: Stefan Klingele.

I rollerna: Larina, änka och godsägare: Marianne Eklöf. Tatjana, Larinas dotter: Lena Hoel. Olga, Larinas dotter: Katarina N Leoson/Helene Ranada. Filipjevna, amma: Ingrid Tobiasson. Lenskij, poet: Jonas Degerfeldt. Eugen Onegin: Karl-Magnus Fredriksson/Anders Larsson/Jesper Taube. Furst Gremin: Lennart Forsén. Monsieur Triquet, fransman: Niklas Björling Rygert. Zaretskij, officer: John Erik Eleby. Försångaren: Anders Blom/Olof Lilja. Guillot, Onegins betjänt: Ola Strangeways. Den spanske ambassadören: Srdjan Kaljevic.

PREMIÄR: 10 JUNI 2005

ANTAL FÖRESTÄLLNINGAR: 9

ANTAL BESÖKARE: 5 561

Hans och Greta nypremiär

Musik: Engelbert Humperdinck. Text: Adelheid Wette efter en saga av bröderna Grimm. Översättning: Lasse Ziliacus. Scenografi

och kostym: Andrea Hölzl och Anne Marie Legenstein. Ljussättning: Martin Säfström. Regi: Werner Pichler. Dirigent: Gregor Bühl.

I rollerna: Greta: Johanna E. Martell. Hans, hennes bror: Susann Végh. Gertrud, deras mor: Agneta Lundgren. Peter, deras far: Gunnar Lundberg. Häxan: Magnus Kyhle/Ulrik Qvale. John Blund: Karin Ingebäck. Gryningslärkan: Sara Sandström. Änglar, barn: Barn från Adolf Fredriks Musikklasser.

PREMIÄR: 15 DECEMBER 2001

ANTAL FÖRESTÄLLNINGAR: 9

ANTAL BESÖKARE: 6 367

La traviata premiär

Musik: Giuseppe Verdi. Text: Francesco Maria Piave efter Alexander Dumas dy drama Kameliadamen. Svensk text för textmaskin: Ann-Cathrin Palme. Scenografi och kostym: Steffen Aarfang. Ljus: Jesper Kongshaug. Regi: Kasper Bech Holten. Dirigent: Antonello Allemandi/Roland Böer/P G Morandi.

I rollerna: Violetta Valéry: Maria Costanza Nocentini/Carmen Giannattasio/Maria Fontosh. Flora Bervoix: Paula Hoffman/Agneta Lundgren. Annina 1: Katarina Böhm/Barbro Hillerud. Annina 2: Monika Mannerström/Annica Nilsson. Alfredo Germont: Tito Beltrán/Jonas Degerfeldt/Tomas Lind. Giorgio Germont, hans far: Karl-Magnus Fredriksson/Anders Larsson/Marcus Jupither (endast sång). Gastone de Létorières: Klas Hedlund/Jon Nilsson/Ulrik Qvale. Baron Douphol: Per-Arne Wahlgren/Magnus Lindén. Markis d'Obigny: Lennart Forsén/Sten Wahlund. Doktor Grenvil: Mikael Axelsson/Michael Schmidberger. En betjänt: Thomas Anmø/Mikael Kolthoff. Ett bud: Jan Sörberg/Tomas Bergström.

PREMIÄR: 20 JANUARI 2007

ANTAL FÖRESTÄLLNINGAR: 32

ANTAL BESÖKARE: 30 009

Loranga, Masarin och Dartanjang

Musik: Carl Unander-Scharin. Libretto: Barbro Lindgren. Scenografi: Peder Freij och Karl Dunér. Kostym: Peder Freij. Ljus: Hans-Åke Sjöquist. Regi: Karl Dunér. Dirigent: Joakim Unander/Tobias Ringborg.

*Mathias Zachariassen,
Rucklarens väg.
Denna produktion
gjordes ursprungligen
för Glyndebourne
Festival Opera.*

I rollerna: Loranga: Ola Eliasson/Olle Persson. Masarin, hans son: Susann Végh/Katarina N Leoson. Dartanjang, Lorangas pappa: Ketil Hugaas/John Erik Eleby, Tjyven Gustav: Niklas Björling Rygert/Carl Unander Scharin. Morfar i trädet, Dartanjangs morfar: Magnus Kyhle/Ulrik Qvale. Polisen: Magnus Kyhle/Ulrik Qvale. Papegojan Vackra Klara: Marianne Hellgren Staykov/Jeanette Bjurling. Varmakorgvubben: Anders Kjellstrand/Per-Arne Wahlgren/Michael Schmidberger. Giraffen: Esa Aapro/Alar Pintsaar.

PREMIÄR: 8 DECEMBER 2006
ANTAL FÖRESTÄLLNINGAR: 13
ANTAL BESÖKARE: 8 206

Orphée premiär

Musik: Christoph Willibald Gluck bearbetad av Hector Berlioz. Text: Pierre-Louis Moline efter Calzabigi. Översättning för textmaskin: Lasse Zilliacus. Scenografi och kostym: Marie-Louise Ekman. Ljus: Erik Berglund. Koreografiassistent: Ana Laguna. Regi och koreografi: Mats Ek. Dirigent: Sir Richard Armstrong.

I rollerna: Orphée: Anne Sofie von Otter/Anna Larsson. Eurydice: Marie Arnet/Lisa Larsson. Amor: Marianne Hellgren Staykov/Jeanette Bjurling. Dansare: Jonna Aaltonen, Alexandra Campbell, Kate Lind af Hageby, Jonna Savioja, Giovanni Bucchieri, Brendan Collins, George Elkin, Jesper Hylin, Aleksandar Maksic och Göran Svalberg.

PREMIÄR: 8 DECEMBER 2007
ANTAL FÖRESTÄLLNINGAR: 7
ANTAL BESÖKARE: 6 866

Ragnarök premiär

Musik och text: Richard Wagner. Scenografi och kostym: Bente Lykke Møller. Ljus: Torben Lendorph. Koreografi: Kristin Kåge. Filmer:

Mats Bäcker, Johan Forslind och Jörgen Gustafson. Dramaturg: Stefan Johansson. Svensk text för textmaskin: Lasse Zilliacus. Regi: Staffan Valdemar Holm. Dirigent: Gregor Bühl.

I rollerna: Siegfried: Lars Cleveman/Pär Lindskog. Gunther: Gabriel Suovanen. Hagen: Hans-Peter König/James Moellenhoff. Alberich: Ketil Hugaas. Brünnhilde: Katarina Dalayman/Rachael Tovey. Guttrune: Lena Nordin. Waltraute: Helene Ranada. Första nornan: Helene Ranada. Andra nornan: Marianne Eklöf. Tredje nornan: Annalena Persson. Woglinde: Karin Ingeback. Wellgunde: Susann Végh. Flosshilde: Karin Lovelius.

PREMIÄR: 15 SEPTEMBER 2007
ANTAL FÖRESTÄLLNINGAR: 5
ANTAL BESÖKARE: 5 024

Rhenguldet

Musik och text: Richard Wagner. Scenografi och kostym: Bente Lykke Møller. Ljus: Torben Lendorph. Dramaturg: Stefan Johansson. Svensk bearbetning för textmaskin: Lasse Zilliacus. Regi: Staffan Valdemar Holm. Dirigent: Gregor Bühl.

I rollerna: GUDAR Wotan: Terje Stensvold. Donner: Gunnar Lundberg. Froh: Jonas Degerfeldt. Loge: Thomas Sunnegårdh. NIBELUNGAR Alberich: Ketil Hugaas. Mime: Ulrik Qvale. JÄTTAR Fasolt: Hans-Peter König. Fafner: Lennart Forsén. GUDINNOR Fricka: Martina Dike. Freia: Sara Olsson. Erda: Mette Ejsing. RHENDÖTTRAR Woglinde: Hilde Leidland. Wellgunde: Susann Végh. Flosshilde: Eva Pilat.

PREMIÄR: 10 SEPTEMBER 2005
ANTAL FÖRESTÄLLNINGAR: 3
ANTAL BESÖKARE: 2 749

Rigoletto nypremiär

Musik: Giuseppe Verdi. Text: Francesco Maria Piave efter Victor Hugos pjäs Le roi s'amuse. Svensk text för textmaskin: Lasse Zilliacus. Scenografi: Jan Lundberg. Kostymdesign: Ann-Margret Fyregård. Ljusdesign: Torkel Blomkvist. Dramaturg: Stefan Johansson. Koreografi: Petter Jacobsson. Regi: Hilda Hellwig. Dirigent: Pier Giorgio Morandi.

I rollerna: Hertigen av Mantova: Tito Beltrán. Rigoletto: Marcus Jupither. Gilda, Rigolettos dotter: Olga Mykytenko. Sparafucile: Lennart Forsén. Maddalena, hans syster: Katarina N Leoson. Giovanna: Agneta Lundgren. Greven av Monterone: Ketil Hugaas. Marullo, en adelsman: Ola Eliasson. Borsa, en vän: Magnus Kyhle. Greven av Ceprano: Mikael Axelsson. Grevinnan av Ceprano: Anna Jerregård. En officer: Mattias Milder. Hertigens kalfaktor: Kristian Flor. En dansande herre: Armand Gutheim

PREMIÄR: 14 MARS 2001
ANTAL FÖRESTÄLLNINGAR: 3
ANTAL BESÖKARE: 3 174

Rucklarens väg premiär

Musik: Igor Stravinskij. Fabel av W. H. Auden och Chester Kallman. Scenografi och kostym: David Hockney. Ljus: Robert Bryan. Svensk text av Östen Sjöstrand (1961) tillrättalagd för textmaskin av Lasse Zilliacus. Bitr. regissör: Patrick Young. Regi: John Cox. Dirigent: Christian Badea.

I rollerna: Tom Rakewell: Mathias Zachariassen. Trulove: Lennart Forsén. Anne, hans dotter: Lisa Larsson. Nick Shadow: Johan Edholm. Mamma Goose: Agneta Lundgren. Baba turkinnan: Marianne Eklöf. Sellem, auktionsförrättaren: Magnus Kyhle. Väktaren i därhuset: Mikael Axelsson.

PREMIÄR: 10 MARS 2007
ANTAL FÖRESTÄLLNINGAR: 13
ANTAL BESÖKARE: 8 593

Anna Larsson och Kungliga Operans kör, Orphée.

Tosca

Musik: Giacomo Puccini. Text: Giuseppe Giacosa och Luigi Illica efter Victorien Sardou pjäsa La Tosca. Översättning för textmaskin: Nenne Runsten. Scenografi: Björn Brusewitz. Kostym: Ann-Mari Anttila. Ljus: Hans-Åke Sjöquist. Regi: Knut Hendriksen. Dirigent: Christian Badea.

I rollerna: Floria Tosca, berömd sångerska: Lena Nordin. Mario Cavaradossi, målare: Lars Cleveman. Baron Scarpia, chef för polisen: Marcus Jupither. Cesare Angelotti: Marco Stella/Ola Eliasson. Sakristanen: Kettil Hugaas/Magnus Lindén. Spoletta, polisman: Magnus Kyhle/Niklas Björling Rygert. Sciarone, kalfaktor: John Erik Eleby/Per-Arne Wahlgren. En fångvaktare: Alar Pintsaar/Esa Aapro. En herdegosse: Nils Löfgren/Axel Bergström.

PREMIÄR: 11 SEPTEMBER 2004
ANTAL FÖRESTÄLLNINGAR: 13
ANTAL BESÖKARE: 11 887

Trollflöjten

Musik: Wolfgang Amadeus Mozart. Text: Emanuel Schikaneder. Regi och scenografi: Lars Rudolfsson. Svensk text: Jan Mark. Kostymdesign: Kersti Vitali. Ljusdesign: Anders Rosenquist. Koreografi: Petter Jacobsson. Dirigent: Joakim Unander.

I rollerna: Sarastro: John Erik Eleby. Tamino: Carl Unander-Scharin. Talaren: Gunnar Lundberg. En präst: Anders Blom. Nattens drottning: Karolina Andersson. Pamina, hennes dotter: Karin Ingebäck. Tre damer: Sara Andersson, Eva Piltat, Kristina Martling. Tre pojkar: Max Brattberg, Jacob Ander, Thomas Neidenmark. Papageno: Anna Danielsson. Papageno: Ola Eliasson. Monostatos: Niklas Björling Rygert. Två ceremonimästare: Anders Blom, Mattias Milder. Tre slavar: Rudolf Suttner, Anders Rydén, Jan-Ola Persson.

PREMIÄR: 16 SEPTEMBER 2000
ANTAL FÖRESTÄLLNINGAR: 1
ANTAL BESÖKARE: 1 121

Trubaduren

Musik: Giuseppe Verdi. Libretto: Salvatore Cammarano efter Antonio Garcia Gutiérrez pjäsa El trovador. Scenografi och kostym: Reinhard von der Thannen. Ljus: Ellen Ruge. Regi: Wilhelm Carlsson. Dirigent: Christian Badea.

I rollerna: Greve Luna: Karl-Magnus Fredriksson/Marcus Jupither. Leonora: Lena Nordin. Azucena: Marianne Eklöf. Manrico: Lars Cleveman. Ferrando: John Erik Eleby. Ines: Lena Hoel. Ruiz: Carl Unander-Scharin. En gammal zigenare: Mikael Axelsson. En budbärare: Anders Blom. Hämnadens demon: Mirco Andreani.

PREMIÄR 13 MAJ 2006
ANTAL FÖRESTÄLLNINGAR: 6
ANTAL BESÖKARE: 3 829

Kungliga Hovkapellet och Kungliga Operans kör, med kormästare Folke Alin och Christina Hörmell, har medverkat i operaproduktioner under 2007.

balett

Katariina Edling, Gina Tse
och Katja Björner, Cendrillon.

Cendrillon premiär

Koreografi: Jean-Christophe Maillot.
Musik Sergej Prokofjev. Scenografi: Ernest Pignon-Ernest. Kostym: Jérôme Kaplan. Ljus: Dominique Drillot. Iscensättning: Giovanna Lorenzoni. Kungliga Hovkapellet. Dirigent: Graham Bond.

I rollerna: Den goda fen: Nadja Sellrup/Sarah Medley. Fadern: Nikolaus Fotiadis/Anders Nordström. Askungen: Nathalie Nordquist/Anna Valev. Prinsen: Oscar Salomonsson/Jan-Erik Wikström. Styvmodern: Katariina Edling/Nicole Rhodes. Styvsystarna: Katja Björner, Gina Tse samt Jeannette Diaz-Barboza. Intendenter för hovets nöjen: Jens Rosén, Jan-Erik Wikström/Olof Westring, Joakim Stephenson samt Hugo Therkelson. Prinsens fyra vänner: Olaf Kollmannsperger, Erik Johansson, Serguei Endinian, Avetik Karapetyan samt Jens Rosén. Fyra provdockor: Filip Gauffin, Sachaias Grandin, Kristina Oom, Claes Lindbom/Adrian Navarro, Dmitry Leschinskiy. Fyra exotiska kvinnor: Shinobu Sakaguchi, Katalin Gutsik, Mia Hjelte, Katarzyna Kucharska samt Cecilia Canemyr, Sandra Gerdin, Irina Laurenova. Styvmodern: Katariina Edling/Nicole Rhodes. Kungliga Baletten.

PREMIÄR: 30 MAJ 2007
ANTAL FÖRESTÄLLNINGAR: 13
ANTAL BESÖKARE: 8 841

Kungliga Balettens höstafton

Castrati Sverigepremiär

Koreografi: Nacho Duato. Musik: Antonio Vivaldi och Karl Jenkins. Scenografi: Nacho Duato. Kostym: Francis Montesinos. Ljus: Brad Fields. Iscensättning: Hervé Palito och Thomas Klein.

Dansare: Jens Rosén, Andy Rietschel, Dragos Mihalcea, Joakim Stephenson, Jan-Erik Wikström, Oscar Salomonsson, Pascal Jansson, Hugo Therkelson, Aleksander Nikolaev samt Oscar Salomonsson, Sachaias Grandin.
Ljudband.

Degenerator urpremiär

Koreografi: Gunnlaugur Egilson. Musik: Marcus Fjellström. Scenografi: Gunnlaugur Egilson. Kostym: Behnaz Aram. Ljus: Martin Säfström. Kungliga Hovkapellet. Dirigent:

Benjamin Pope.

Dansare: Katja Björner, Jeanette Diaz-Barboza, Sandra Gerdin, Ylva Helander, Irina Laurenova, Kristina Oom.

Kridt Sverigepremiär

Koreografi: Tim Rushton. Musik: Peteris Vasks. Scenografi: Tim Rushton. Kostym: Charlotte Östergaard. Ljus: Anders Poll. Kungliga Hovkapellet. Kungliga Hovkapellet. Dirigent: Benjamin Pope.

Dansare: Anna Valev, Katja Björner, Jeanette Diaz-Barboza, Kristina Oom. Anders Nordström, Hugo Therkelson, Joakim Stephenson, Oscar Salomonsson, Jörgen Stövind, Pascal Jansson.

Förlorad tablå urpremiär

Koreografi: Christian Spuck. Musik: Felix Mendelssohn. Scenografi: Christian Spuck. Kostym: Emma Ryott. Ljus: Reinhard Traub. Kungliga Hovkapellet. Dirigent: Benjamin Pope.

Dansare: 3 solopar: Marie Lindqvist, Jenny Nilson, Nicole Rhodes, Dragos Mihalcea, Andrey Leonovitch, Aleksander Nikolaev. 5 flickor: Nadja Sellrup, Sarah Fontaine, Eunsun Jun, Shinobu Sakaguchi, Mia Hjelte samt Elisa Fossati, Cecilia Canemyr, Desislava Stoeva. 4 par: Nathalie Perriraz, Jurgita Dronina, Mayumi Yamaguchi, Laure Dougy, Jens Rosén, Olaf Kollmannsperger, Serguei Endinian, Alexander Teutscher samt Jacqueline Coombs, Minji Nam, Mayumi Yamaguchi, Magdalena Irigoyen, Adrian Navarro, AdilJang Abudurehman.

PREMIÄR: 9 NOVEMBER 2007
ANTAL FÖRESTÄLLNINGAR: 9
ANTAL BESÖKARE: 5 530

La fille mal gardée nypremiär

Koreografi: Sir Frederick Ashton. Musik: Ferdinand Hérold arrangerad av John Lanchberry. Iscensättning: Jane Elliott och Alexander Grant. Scenografi och kostym: Osbert Lancaster. Ljus: Kurt Larsson. Kungliga Hovkapellet. Dirigent: Graham Bond.

I rollerna: Simone: Christian Rambe/Johannes Öhman. Lise: Nathalie Nordquist/Marie Lindqvist/Nicole Rhodes. Colas: Oscar Salomonsson/Andrey Leonovitch/Nikolaus Fotiadis/Timothy Harbour. Thomas: Hugo

Jenny Nilson och Kungliga Baletten, Pippi Långstrump.

Nathalie Nordquist, La fille mal gardée.

Therkelson/Aleksandar Maksic. Alain: Jens Rosén/Serguei Endinian. Bynotarien: Markku Heinonen. Tuppen/Bynotariens assistent: Jesper Hylin/David Hedrick.

PREMIÄR: 8 JUNI 1972
ANTAL FÖRESTÄLLNINGAR: 12
ANTAL BESÖKARE: 6 965

Pippi Långstrump

Koreografi: Pär Isberg. Musik: Georg Riedel och Stefan Nilsson. Libretto: Pär Isberg och Gunilla Roempke efter Astrid Lindgrens böcker om Pippi Långstrump. Biträdande koreograf: Karl Dyall. Scenografi: Bo-Ruben Hedwall. Kostym: Ann-Mari Anttila. Ljus: Torkel Blomkvist. Kungliga Hovkapellet. Dirigent: Anders Eljas.

I rollerna: Pippi Långstrump: Marie Lindqvist/Anna Valev/Jenny Nilson. Herr Nilsson: Rufus Blad/Ryuta Takedomi/Aaron Hilton. Lilla Gubben: Joakim Stephenson, Erik Johansson/Adrian Navarro samt Pascal Jansson, Aleksandar Maksic. Tommy: Florent Bouyat/Olaf Kollmannsperger/Aleksander Nikolaev. Annika: Nathalie Perriraz/Jurgita Dronina/Ann Brattselius. Kapten Efraim Långstrump: Andrey Leonovitch/Anders Nordström/Pascal Jansson. Fridolf, Pippis favoritmatros: Serguei Endinian/Oscar Salomonsson/Johannes Öhman/Jens Rosén. En ängel, Pippis mamma: Jeannette Díaz-Barboza/Judith Simon/Katja Björner. Paradisfåglar: Nicole Rhodes/Irina Laurenova/Eunsun Jun/Jenny Nilson/Nadja Sellrup samt Nikolaus Fotiadis/Olof Westring/Joakim Stephenson/Andrey Leonovitch/Dragos Mihalcea. Kungliga Baletten. Kungliga Svenska Balettskolan.

Kungliga Baletten i Tristan.

Olof Westring (t h) och Kungliga Baletten, Romeo och Julia.

PREMIÄR: 12 maj 2005
ANTAL FÖRESTÄLLNINGAR: 11
ANTAL BESÖKARE: 9 697

Romeo och Julia nypremiär

Koreografi: Sir Kenneth MacMillan. Musik: Sergej Prokofjev. Iscensättning: Julie Lincoln. Scenografi och kostym: Nicholas Georgiadis. Ljus: John B. Read. Kungliga Hovkapellet. Dirigent: Andrea Quinn/Tadeusz Wojciechowski/Markus Lehtinen.

I rollerna: Julia, dotter till greve Capulet: Jurgita Dronina/Jenny Nilson. Romeo, son till greve Montague: Olaf Kollmannsperger/Olof Westring/Jan-Erik Wikström (akt 3). Mercutio: Johannes Öhman/Jan-Erik Wikström/Avetik Karapetyan. Tybalt, Julias kusin: Brendan Collins/Anders Nordström. Benvolio: Oscar Salomonsson/Jens Rosén. Greve Paris: Pascal Jansson/Nikolaus Fotiadis. Greve Capulet: Andrey Leonovitch/Christian Rambe. Grevinnan Capulet: Anna Valev/Karin Forslind/Katja Björner. Greve Montague: Markku Heinonen/Aleksandar Maksic. Grevinnan Montague: Kristin Kåge/Jeannette Diaz-Barboza. Escalus, hertig av Verona: Christian Rambe/Istvan Kisch. Rosalinda: Sarah Medley/Katarzyna Kucharska/Cecilia Canemyr/Ylva Helander. Amman: Alexandra Kastrinos/Kate Lind af Hageby/Nathalie Perriraz. Pater Lorenzo: Istvan Kisch. Kungliga Baletten. Kungliga Svenska Balettskolan.

PREMIÄR: 15 DECEMBER 1969
ANTAL FÖRESTÄLLNINGAR: 17
ANTAL BESÖKARE: 16 308
ANTAL TURNÉFÖRESTÄLLNINGAR: 2
ANTAL TURNÉBESÖKARE: 1 637

Tristan

Koreografi: Krzysztof Pastor. Libretto: Carel Alphenaar. Musik: Richard Wagner/Henk de Vlieger. Scenografi: Ernst Billgren. Kostym: Tatyana van Walsum. Ljus: Linus Fellbom. Kungliga Hovkapellet. Dirigent: Martin Yates.

I rollerna: Tristan: Jan-Erik Wikström/Anders Nordström. Isolde: Sarah Medley/Marie Lindqvist/Gina Tse. Blanchefleur, Tristans mor: Anna Valev/Jenny Nilson. Rivalin, Tristans far: Göran Svalberg/Nikolaus Fotiadis. Kung Mark, Tristans morbror: Joakim Stephenson/Christian Rambe. Gorvenal, Tristans fostrare: Olof Westring. Osilde, Tristans andra kärlek: Eunsun Jun/Karin Forslind. Morholt, Isoldes farbror: Andrey Leonovitch. Tre förrädare: Jörgen Stövind, Gunnlaugur Egilsson, Johannes Öhman. Kungliga Baletten. Kungliga Svenska Balettskolan. Sångsolist: Lena Hoel.

PREMIÄR: 31 MARS 2006
ANTAL FÖRESTÄLLNINGAR: 6
ANTAL BESÖKARE: 3 863

Nyårsgala: Kungliga Baletten med inbjudna gäster

Marsch ur Kärleken till de tre apelsinerna. Musik: Sergej Prokofjev. *Förlorad tablå* (Första satsen). Koreografi: Christian Spuck. Musik: Felix Mendelssohn. *Så tuktas en argbigga*. Koreografi: John Cranko. Musik: Domenico Scarlatti. Katharina: Anna Valev, Petruccio: Brendan Collins. Petruccio: Brendan Collins. *Romeo och Julia*. Koreografi: Sir Kenneth

MacMillan Musik: Sergej Prokofjev. Julia: Jurgita Dronina, Romeo: Olaf Kollmannsperger. *Fröken Julie*. Koreografi: Birgit Cullberg. Musik: Ture Rangström. Julie: Nadja Sellrup, Jean: Dragos Mihalcea.

Askungen. Koreografi: John Neumeier. Musik: Sergej Prokofjev. Askungen: Silvia Azzoni, Prinsen: Alexandre Riabko (gäster från Hamburg Ballet).

Grand pas de deux. Koreografi: Christian Spuck. Musik: Gioacchino Rossini (uvertyr till Den tjuvaktiga skatan). Dansare: Marie Lindqvist och Jan-Erik Wikström.

Castrati (Första satsen). Koreografi: Nacho Duato. Musik: Karl Jenkins, Antonio Vivaldi *In light and shadow*. Koreografi: Krzysztof Pastor. Musik: Johann Sebastian Bach. Dansare: Katja Björner och Pascal Jansson. *Nötknäpparen*. Koreografi: Pär Isberg. Musik: Pjotr Tjajkovskij. Pepparkakor: Nathalie Perriraz, Jens Rosén. Husan: Jenny Nilson, Kolaren: Nikolaus Fotiadis.

Giselle. Koreografi efter Marius Petipa. Musik: Adolphe Adam. Giselle: Wang Qimin, Albrecht: Li Jun (gäster från National Ballet of China). *Le corsaire* (Korsaren). Koreografi efter Marius Petipa. Musik: Adolphe Adam. Medora: Sofiane Sylve, Condrad: José Manuel Carreño (gäster från New York City Ballet och American Ballet Theatre).

Let's face the music and dance. Koreografi: Mattias Lundmark. Musik: Irving Berlin. Dansare: Rennie Mirro (gäst).

I could have danced all night. Koreografi: Pär Isberg. Musik: Frederick Loewe. Kungliga Baletten och gäster. Kungliga Hovkapellet. Dirigent: Paul Mägi.

31 DECEMBER 2007
ANTAL BESÖKARE: 1 120

Kungliga Hovkapellet.

Konserter, turnéer och övriga arrangemang

Lunchkonserter i Operakaféet

PLATS: OPERAKAFÉET.
ANTAL LUNCHKONserter: 64
ANTAL BESÖKARE: 3 976

Öppet hus med Kungliga Hovkapellet

Medverkande: Marianne Eklöf (sång), Kent Jonsson, Joakim Wangendahl, Jonas Palsten (trumpet).
Kungliga Hovkapellet. Dirigent och presentatör: Jan-Åke Hillerud.

TID: 18 FEBRUARI 2007
PLATS: STORA SCENEN (2 KONserter)
ANTAL BESÖKARE: 1 846

Operahögskolan

Musik: ur Ruggiero Leoncavallos Pajazzo, ur Richard Strauss' Rosenkavaljeren, ur Mozarts Trollflöjten, ur Tjajkovskijs Eugen Onegin.
Regi: Knut Hendriksen.
Medverkande: Sandra Andersson, Anton Eriksson, Karolina Storm, Matilda Paulsson, Rasmus Nelzén, Anders Kjellstrand, Kaj Hagstrand, Paulina Pfeiffer, Linus Börjesson, Alar Pintsaar. Kungliga Hovkapellet. Dirigent: Andrea Quinn.

TID: 17 MARS 2007
PLATS: STORA SCENEN
ANTAL BESÖKARE: 914

Konsert på Gustav Adolfs Torg

W A Mozart: ur Così fan tutte. Giuseppe Verdi: ur La traviata. Sergej Prokofjev: ur Romeo och Julia. Pjotr Tjajkovskij: ur Eugen Onegin. Hérold/Lanchberry: ur La fille mal gardée. Pietro Mascagni: ur Iris. Sergej Prokofjev: ur Cendrillon. Richard Wagner: ur Ragnarök. Giuseppe Verdi: ur Nabucco.
Medverkande: Hillevi Martinpelto, Janja Vuletic, Klas Hedlund, Jesper Taube, Johan Edholm, Katarina Dalayman (opera). Jurgita Dronina, Olaf Kollmannsperger, Christian Rambe, Anna Valev, Jan-Erik Wikström (balett). Kungliga Operans Kör. Kungliga

Baletten. Kungliga Hovkapellet: Dirigent Pier Giorgio Morandi, Stefan Klingele, Gregor Bühl, Joakim Unander.

Presentatörer: Stefan Johansson, Madeleine Onne.

TID: 18 AUGUSTI 2007
PLATS: GUSTAV ADOLFS TORG
PUBLIK: 8 300

Konsert med Kungliga Hovkapellet

Musik: Short Ride in a Fast Machine av John Adams, Klarinettkonsert av Aaron Copland och Symfoni nr 3 av Sergej Prokofjev.
Medverkande: Staffan Mårtensson, klarinett och Håkan Björkman, trombon, Kungliga Hovkapellet. Dirigent: Mikhail Agrest.

TID: 27 OKTOBER 2007
PLATS: STORA SCENEN
ANTAL BESÖKARE: 498

Balettworkshop

Nåttblinda

Koreografi: Gunnlaugur Egilsson. Musik Lost in Hildurness. Dansare: Jeannette Diaz-Barboza, Gunnlaugur Egilsson.

In Your Face

Koreografi: Joakim Stephenson. Musik: Philip Glass. Dansare: Nadja Sellrup, Sarah Medley, Nikolaus Fotiadis, Mayumi Yamaguchi, Katarzyna Kucharska, Jeannette Diaz-Barboza, Sachaias Grandin, Milos Mutavdzic.

Do You Want to Love?

Koreografi: Adrian Navarro. Musik: Rajaton. Dansare: Katarina Edling; Jan-Erik Wikström, Maria Hjelte, Shinobu Sakaguchi, Milos Mutavdzic, Jörgen Stövind samt Pirjo Lehmußalmi.

Senza Paura

Koreografi: Eva Nissen. Musik Eleni Kaaindrou. Dansare: Sarah Medley, Jan-Erik Wikström, Sandra Gerdin, Jörgen Stövind, Magdalena Irigoyen.

PLATS: ROTUNDAN
ANTAL FÖRESTÄLLNINGAR: 2
ANTAL BESÖKARE: 215

Övriga arrangemang (i urval)

- Kungliga Baletten med ett divertissement ur Pippi Långstrump i samband med Nobelfesten i Blå hallen
- På äventyr med Kungliga Baletten, Unga på Operan i samarbete med Kungliga Baletten: Operan (Rotundan), Skärholmen och Karlstad
- En kostymutförsäljning med 1000 dräkter från Kungliga Operans opera- och balettforeställningar: dekorverkstäderna i Gäddviken
- Öppet Hus på temat "teater teknik på bakom och under scenen"
- Familjedag med Baletten, tema: La fille mal gardée
- Familjedag med Kungliga Hovkapellet
- Balett- och Operakvartar, introduktion i Operakaféet före balett- och operaföreställningar
- Introduktioner för barn i Guldföajén
- Publikintroduktioner i Operans Guldföajé inför samtliga premiärer

Ballettworkshop.

*Emma Claesson och barn,
På äventyr med Kungliga Baletten.*

Förvaltningsberättelse för 2007

KUNGLIGA OPERAN AB
(Org nr 556190-3294)

Några sammanfattande iakttagelser 2007

	2007	2006	2005
Totalt			
Besök	236 252	241 447	230 911
Arrangemang	1 528	1 053	1 075
Stora Scenen			
Besök	169 850	172 880	183 308
Genomsnittspublik	813	797	790
Föreställningar	209	217	232

Kungliga Operan redovisar för 2007 nytt försäljningsrekord med 55,7 mkr (53,9 mkr 2006 samt 45,4 mkr 2005), en ökning med 3% jämfört med 2006, som då var bästa notering. Uppsättningar som *Ragnarök*, *Romeo och Julia*, *Orphée* och *Così fan tutte* var alla stora publikframgångar.

Dessutom ökade publiksnittet för fjärde året i rad till 813 personer per föreställning (797 personer 2006 samt 790 personer 2005).

1 528 evenemang hölls i Operans regi under 2007, varav det stora flertalet ägde rum i operahuset. 144 evenemang ägde rum utanför operahuset.

Aldrig tidigare har så många som drygt 23.000 barn och ungdomar deltagit i aktiviteter knutna till verksamheten Unga på Operan som under 2007.

Antalet föreställningar på Stora scenen har minskat under 2007. Till stor del som en följd av Operans satsning på genomförandet av Wagners *Nibelungens ring*, fyra var för sig, mycket tidskrävande operor både avseende repetitionstid, men även i framförandet.

Uppdrag, verksamhetsidé och övergripande mål enligt regeringens beslut

Kungliga Operan är ett av staten helägt aktiebolag. Målet för statens bidrag till Operan är att Operan skall

- vara den i Sverige ledande institutionen inom opera

och balett och som nationalscen vara ett föredöme för andra vad gäller utveckling, förnyelse och konstnärlig kvalitet,

- vårda och främja det nationella kulturarvet inom operans och balettens områden,
- stödja nyskapande svensk opera- och balettkonst genom att beställa och framföra nya verk av tonsättare, författare och koreografer
- ha en bred repertoar med både klassiska och moderna verk,
- nå en så bred och stor publik som möjligt,
- genom hög kvalitet och bevarad nationell egenart kunna hävda sig väl i jämförelse med de främsta scenerna utomlands och i det internationella samarbetet.

Övergripande verksamhetsmål

Ett jämställdhets- och mångfaldsperspektiv skall integreras i hela Operans verksamhet.

Operan arbetar på alla nivåer enligt fastställd jämställdhetsplan och strävar aktivt efter att närma sig en 60/40%-fördelning (män/kvinnor) inom alla verksamhetsdelar, ett arbete som inte får fördröjas för att det är långsiktigt. Operan diskuterar fortlöpande möjligheter och svårigheter att förverkliga detta i arbetet med operans och balettens kulturella arv och aktuella nyskapande.

– återsrapportering

Operan skall redovisa enligt de kvantitativa och kvalitativa mått som Operan finner mest relevanta. Redovisningen ska vara jämförbar mellan olika verksamhetsår.

2007-12-31 var fördelningen inom Operans personal 54 % män och 46 % kvinnor, d.v.s. 285 män och 246 kvinnor (sammanlagt 531 tillsvidareanställda). Om man därtill lägger förordnanden (t.ex. chefer med tidsbestämda anställningar) och långtidskontrakt blir resultatet 54 % män och 46 % kvinnor, d.v.s. 297 män och 252 kvinnor (totalt 549 personer).

Som helhet uppnår Operan alltså målet 60/40 för

könsfördelningen. Nedbrutet till avdelningsnivå kan det ena könet vara överrepresenterat på avdelningar där det fortfarande är svårt att rekrytera personer jämställt med rätt kompetens. Operan arbetar aktivt på att ändra detta liksom på att främja intern rörlighet mellan olika yrkesgrupper.

Under 2007 har jämställdhetsplanen uppdaterats i samarbete med de fackliga organisationerna. En samverkansgrupp med representanter från arbetsgivaren har inrättats och möts regelbundet för att bevaka jämställdhets- och mångfaldsfrågor.

Under 2007 har arbetet med interninformation kring jämställdhet och mångfald fortsatt och kommer att fortsätta även under 2008.

Ett barnperspektiv skall integreras i Operans verksamhet, bland annat genom att barn och ungdomars möjlighet till inflytande och delaktighet ökar.

Unga på Operan – Kungliga Operans pedagogiska verksamhet – är fast verksamhet sedan ett år tillbaka. Genom fördjupningsprojekt fokuserar verksamheten på att integrera opera och balett med skolans läroplan. Barn och ungdomar som kommer på studiebesök är idag en naturlig del av Operans verksamhet.

År 2007 har varit en satsning mot yngre publik med föreställningar av *Pippi Långstrump*, *Loranga*, *Masarin* och *Dartanjang* och *Hans och Greta*. Av dessa har 15 föreställningar på stora scenen spelats dagtid, speciellt riktade till skolor. Inför skolföreställningar har Unga på Operan erbjudit två lärardagar och genomfört 127 interaktiva workshops.

En skoluturné med Kungliga Baletten, familjedagar och lovaktiviteter har gett barn och tonåringar möjlighet att själva uppleva och utforska opera och balett.

På European Opera Days konferens i Paris deltog Operans teaterchef tillsammans med representanter från barn- och ungdomsverksamheten.

Vidare medverkade Unga på Operan vid RESEO:s konferens i Belgrad med temat "Opera och kulturell mångfald" (RESEO är det Europeiska nätverket för pedagogiska utbildningsavdelningar i operahus).

Operans projektledare valdes vid mötet in i RESEO:s styrelse.

Internationellt och interkulturellt utbyte och samarbete skall öka och integreras i Operans verksamhet.

Internationellt utbyte och samarbete förekom under året i en rad olika former inom både opera och balett, från Kungliga Balettens gästspel i Basel, Schweiz, till regelbunden medverkan av utländska gäster och gästteam i en rad uppsättningar. Ett internationellt perspektiv manifesterar sig också i samarbeten med eller övertagande av föreställningar från teatrar i andra länder under de närmaste säsongerna.

Opera- och balettproduktioner

Mål 1

Målet är att genom en varierad repertoar och föreställningar av hög kvalitet samt hantverksskicklighet i verkstäder bidra till att opera- och balettkonsten utvecklas.

Kungliga Operan presenterar en bred och varierad repertoar. Att operaverksamheten är av yppersta klass bevisar bland annat Staffan Valdemar Holms mycket uppmärksammade och nu fullbordade uppsättning av Wagners *Nibelungens ring*, Mats Eks nyskapande legering av opera och dans i Gluck/Berlioz' *Orphée* – båda publik- och kritikersuccéer – samt att internationella världsartister regelbundet framträder på Operans scen.

Kungliga Baletten är ett internationellt efterfrågat kompani med en bred repertoar som omfattar både nya kreationer och "svenska moderna klassiker" (*Nötknäpparen* och *Pippi Långstrump*) samt klassiska baletter som exempelvis *Romeo och Julia* med gästspel i Basel, Schweiz.

...åtgärder som vidtagits för att utveckla hantverksskickligheten i ateljéer och verkstäder

Under året har utbildning för kostymateljéerna genomförts i rationell skradderiteknik och drapering. Personal har gått kurser i sko-, korsett- och smycketillverkning.

Dekormålarna har besökt Glyndebourne i syfte att studera fondmåleriteknik och arbetsformer i verkstäderna. Ett flertal medarbetare har besökt Prag-Quadrinalen.

Operan har för studerande upplåtit praktikplatser för att stimulera återväxten av ateljé- och scenpersonal. Dessutom har t. ex. kurser i marmorskulptering och gjutning genomförts.

Olga Mykytenko, Rigoletto.

Samarbeten med andra producenter av scenkonst

- Operahögskolan genomförde sitt årliga uppspel på Stora scenen.
- Inom ramen för festivalen Basel Tanzt var Kungliga Baletten inbjuden till gästspel med två föreställningar av *Romeo och Julia*.
- Höstsäsongen inleddes, för andra året i rad, med en utomhuskonsert på Gustav Adolfs torg där medverkande från Operan presenterade ett brett program med aktuell repertoar under rubriken "Operan, hovkapellet och hela baletten". Konserten, som utgör ett populärt inslag i stadens hjärta, fyllde hela Gustav Adolfs torg och hade arrangerats i samarbete med Stockholms Kulturfestival.
- Operans sångsolister och kör, tillsammans med Norrköpings symfoniorkester, framförde konsertant Mozarts *Così fan tutte* i Norrköping och Linköping under hösten.

Beställningsverk

Fullbordade beställningsverk

- 1) *Guldringen* – kammaropera för barn efter Wagners Nibelungens ring – text Kristian Benkö, musik Carin Edström-Bartosch efter Richard Wagner. Urpremiär 9 februari 2008.
- 2) *Gustav III* – balett i två akter om ett operahus och ett kungamord – libretto Erik Näslund, koreografi Patrice Bart, musik C.M. von Weber och J.M. Kraus, bearbetad och arrangerad av Ermanno Florio. Urpremiär 28 mars 2008.
- 3) *Batsaba* – en opera efter Torgny Lindgrens roman – text Leif Janzon, musik Sven-David Sandström. Urpremiär 13 december 2008.
- 4) *Karlsson på taket* – opera för barn och vuxna – efter Astrid Lindgrens böcker, text Mathias Claesson, musik Tomas Lindahl.

Beställningsverk under arbete

- 1) *Ringaren i Notre-Dame* – balett i två akter – koreografi Pär Isberg, musik Stefan Nilsson. Premiär 2009.
- 2) *Triumf och tragedi* – en opera för ungdom – text Daniel Boyacioglu, musik Paula af Malmborg. Planerad premiär 2010.
- 3) *Kroppens dunkla natt* – kammaropera om en kvinnlig vetenskapsman på 1700-talet – text Leif Janzon, musik Catharina Backman. Planerad premiär 2010/11.
- 4) *Hamlet* – ett flerspråkigt genreöverskridande musikteaterverk för sångare, dansare och instrumentalister efter Shakespeares drama – text Patrik Sörling, musik Reinart Jönsson.
- 5) *Strandad* (arbetsnamn) – opera i en akt – text Kerstin Perski, musik Karin Rehnqvist.

Beställda och uppförda verk av nu levande svenska upphovsmän.

Följande verk har uppförts under 2007:

- 1) *Loranga, Masarin och Dartanjang* – opera i två akter av Carl Unander Scharin (musik) och Barbro Lindgren (libretto)
- 2) *Pippi Långstrump* – balett i två akter av Pär Isberg (koreografi).
- 3) *In Your Face* – ingående i balettworkshop – av Joakim Stephenson (koreografi). Uruppförd 4 april 2007 (Rotundan)

Mål 2

Målet är att svara mot den unga publikens behov genom särskilda barn- och ungdomsföreställningar

Uruppföranden

Kungliga Operans beställningsverk *Loranga, Masarin och Dartanjang* – opera för barn och vuxna – text Barbro Lindgren, musik Carl Unander-Scharin. Urpremiär den 4/12 2006 och har sedan dess stått på repertoaren in på nyåret 2008.

Under året gavs följande produktioner med särskild inriktning på barn och ungdom:

- *Loranga, Masarin och Dartanjang* – opera för barn och vuxna – text Barbro Lindgren, musik Carl Unander-Scharin.
- *Pippi Långstrump* – balett i två akter efter Astrid Lindgren av Pär Isberg och Gunilla Roempke, koreografi Pär Isberg och Karl Dyall, musik Georg Riedel och Stefan Nilsson.

- *La fille mal gardée* – balett i två akter – koreografi Sir Frederick Ashton, musik Ferdinand Herold.
- *Hans och Greta* – sagoopera i tre akter – text Adelheid Wette efter bröderna Grimm, musik Engelbert Humperdinck.
- *På äventyr med Kungliga Baletten* med utdrag ur kända baletter. Andra projekt inom barn- och ungdomsverksamheten redovisas nedan.

Tio skolföreställningar på dagtid gavs under perioden av *Loranga, Masarin och Dartanjang*, fyra stycken av *Hans och Greta* samt en av *Pippi Långstrump*.

Förutom den reguljära barn- och ungdomsverksamheten med ett stort antal visningar och flera workshops för elever hölls under perioden bl. a. två ”inspirations- och fördjupningsdagar” för lärare och två familjedagar, en med fokus på balett, en med fokus på musik.

Fördjupande musikdramatiska projekt med skolor hölls i Stockholm med närområde.

För andra året i rad erbjöds barn att besöka Operans sommarkolloverksamhet.

Barn- och ungdomsavdelningen genomförde under perioden 127 skolworkshops.

Konsertverksamhet och skivinspelningar

Målet är att genom framföranden av opera- och musikverk i andra former än genom föreställningar bredda repertoaren och göra den tillgänglig för en större publik över hela landet.

- 64 lunchkonserter har givits i Gustav III:s Kafé i operahuset.
- Höstsåsongen inleddes med en utomhuskonsert på Gustav Adolfs torg där medverkande från Operan presenterade ett brett program med aktuell repertoar under rubriken ”Operan, hovkapellet och hela baletten”.
- Vårkonsert med operasolisterna i Guldföajén.
- Operasolisterna framförde sin julkonsert i Katarina kyrka.

Genomförda och planerade skivinspelningar

- En CD, utgiven av bolaget Mindfeel, med musik av

Mathias Zachariassen och Kungliga Operans kör, Rucklarens väg.

Mozart, lanserades i Guldfloajén den 4 juni. På utgåvan medverkar Hovkapellet, solisten Per Tengstrand och dirigenten Okko Kamu.

- Royal Swedish Opera Archives vol 7 – Wagner at the Royal Swedish Opera 1955-1959 innehåller upptagningar från Operan ur Siegfried, Tannhäuser och Parsifal. Royal Swedish Opera Archives är ett samarbete mellan skivbolaget Caprice och Kungliga Operan. Vol 8 – Verism – utges 2008.

Marknadsförings- och publikarbete

Mål 1

Målet är att öka publiktalet vid föreställningar och övriga arrangemang samt att publiktalet återspeglar befolkningens sammansättning.

Marknadsförings- och informationsarbetet för att nå målet särskilt med avseende på att nå nya publikgrupper.

Kungliga Operan har under 2007 genomfört ett stort varumärkesarbete som under kommande år kommer att ha inflytande på publikarbete, internkommunikation och marknadsföring. Detta syftar till att skapa bättre förståelse för vår såväl befintliga publik

som för dem som idag inte besöker Kungliga Operan.

Initialt har en marknadsundersökning genomförts där drygt 800 personer intervjuats om sitt beteende och sina preferenser vid kulturkonsumtion. Utifrån dessa har gjorts en målgruppssegmentering som grupperar publiken utifrån beteende när de ska besöka kulturella scener. De målgrupper som utvalts, lojala såväl som nya målgrupper, kommer att bilda grunden för publikarbetet under de kommande åren.

Under året har ett stort antal guideade visningar genomförts, liksom ”öppna hus”. Avsikten är att göra besöket i operahuset mer tillgängligt för nya publikgrupper. Dessa arrangemang har under året nått ut till drygt 13 000 personer (4 838 personer 2006 samt 7 242 personer 2005), en till stora delar ny publik, varav ungefär hälften barn och ungdomar.

Operan erbjuder barn, ungdomar upp till 16 år och heltidsstuderande, oavsett ålder, en rabatt på biljettpriset om 50 % på tredje raden (gäller alla föreställningar utom premiärer och gästspel). Rabatten innebär att ett besök på Operan inte behöver kosta mer än ett biobesök. Dessutom erbjuds sedan många år särskilda ungdoms- och studerandeabonnemang.

Abonnemangen, som innehåller tre föreställningar, ger ytterligare 50 % rabatt på biljettpriset jämfört med

Sommarkollo.

Resultatredovisning av produktioner och föreställningar 2005-2007

	2007	2006	2005
Antal operaprod./och förest. <i>inkl. turnéer och gästspel:</i>	13/138	17/163	17/148
Beläggning, opera <i>(stora scenen):</i>	86%	83%	78%
Antal balettprod./och förest. <i>inkl. turnéer och gästspel:</i>	13/82	16/89	15/87
Beläggning, balett <i>(stora scenen):</i>	89%	80%	92%
Antal konsertprod./konserter:	74/77	62/69	67/69
Temavisningar/Publikdagar:	1019	513	536
Seminarier med fritt inträde:	1	1	2
Övriga arrangemang inför publik:	211	218	233
Totalt antal besök	236 252	241 477	230 911

ordinarie barn- och studeranderabatt. Samarbetet med sponsorer är av betydelse även för att nå en ny publik.

Därför anordnas bland annat särskilda studentkvällar där en stor del av den inbjudna publiken är förstagångsbesökare. Denna publik bearbetas med särskilda erbjudanden om förnyade besök på Operan.

Publikens sammansättning

Operans uppdrag är att nå en så bred publik som möjligt. Detta innebär att vara tillgänglig för så många som möjligt. I samband med föreställningar hösten 2006 genomförde Operan en publikundersökning. Av denna framgick att 63% var kvinnor, 27% bodde utanför Stockholms län, 11% var födda utanför Sverige och 17% med någon förälder född utanför Sverige.

Abonnenterna är en viktig publikgrupp och utgör en bred publikbas för Operans verksamhet.

Under året har Operan riktat särskilda arrangemang till abonnenterna, däribland inbjudan till Öppet hus med Kungliga Hovkapellet som värd och till en presentation av volym 7 i skivserien Royal Swedish Opera Archives.

De särskilda Ringenabonnemangen som erbjudits till publiken har varit mycket uppskattade och inneburit ett utökat antal abonnenter.

Åtgärder som vidtagits för att öka tillgängligheten för funktionshindrade.

Arbeten av denna karaktär sker regelbundet i takt med att underhålls- och förbättringsarbeten genomförs i operahuset.

Mål 2

Målet är att i ökad utsträckning ge fler människor bosatta utanför Stockholmsområdet tillfälle att se föreställningarna eller genom gästspel på annan ort.

Operan har inlett ett samarbete med Folkets hus och Parker för att producera en sändning av operan *Falstaff* på digitala biografer (februari 2008). Det innebär premiär för direktsänd opera från en svensk operascen på Sveriges biografer. Diskussioner har även inletts om framtida digitala sändningar av föreställningar från Operan.

Uppsökande verksamhet av olika slag, som t. ex. turnéer i landet eller framträdanden i andra sammanhang, är betydelsefullt för att öka tillgängligheten till Operan för en ny publik och personer utanför Storstockholmsområdet.

Att nå ut till nya publikgrupper utanför operahuset är en viktig ambition vid exempelvis utomhuskonserterna på Gustav Adolfs Torg.

Nya och äldre produktioner samt turnéer 2005-2007

	OPERA			BALETT			KONserter		
	2007	2006	2005	2007	2006	2005	2007	2006	2005
Nya prod	5	6	5	8	6	8	72	60	65
Äldre prod	8	11	12	5	10	7	2	1	3
Summa	13	17	17	13	16	15	74	61	68
Turnéer									
I Sverige	0	1	0	2	3	1	4	7	6
Utomlands	0	0	0	1	1	0	0	0	0
Summa	0	1	0	3	4	1	4	7	6

Antal föreställningar totalt för 2007 uppgår till 297 (321 för 2006 och 304 för 2005) och **antalet besök** till 190 222 (210 152 för 2006 samt 195 497 för 2005).

För Stora scenen är motsvarande siffror 209 (217 för 2006 samt 232 för 2005) och 169 850 (172 880 för 2006 och 183 308 för 2005). Det totala antalet föreställningar inklusive visningar m m

uppgick till 1 528 (1 053 för 2006 och 1 075 för 2005) med 236 252 (241 447 för 2006 och 230 911 för 2005) besök.

Besöksfrekvens på Stora scenen för opera är 86 % (83% för 2006 och 78% för 2005) och för balett 89 % (80% för 2006 och 92% för 2005).

Tillsammans med Kungliga Baletten genomfördes "På äventyr med Kungliga Baletten" på Stadsteatern i Skärholmen och Värmlandsoperan i Karlstad för att ge barn och ungdomar möjlighet att ta del av verksamheten.

Mål 3

Målet är ett ökat samarbete med radio- och TV-företag.

Operan och Sveriges Television har tecknat ett avtal om att under spelåret 2007/2008 spela in hela Nibelungens ring för sändning i SVT under hösten 2008. Avtalet utgör en betydelsefull grund vid diskussioner om framtida samarbeten.

Under de senaste åren har det mediala landskapet förändras, inte minst vad gäller distributionsmöjligheter och därmed uppkomna frågor kring t. ex. rättigheter.

Det är väsentligt att utvecklingen blir föremål för grundlig genomlysning, samtidigt som det finns en stor utvecklingspotential med nya möjligheter att nå en stor publik.

Operan har inte haft tillräckliga resurser att etablera en egen producentorganisation, men på sikt kan en sådan vara nödvändig att upprätta.

Genomförda utsändningar under de senaste tre åren:

2007: Sveriges Radio P2 direktsände premiärerna av Stravinskis *Rucklarens väg*, Wagners *Ragnarök* och Gluck/Berlioz *Orphée* samt nypremiären av Verdi *Rigoletto*

2006: Birgit Nilsson-konsert, *Valkyrian* (Wagner), *Svall* (Börtz), *Trubaduren* (Verdi), *På Sicilien/Pajazzo* (Mascagni/Leoncavallo), *Siegfried* (Wagner), *Loranga, Masarin och Dartanjang* (Unander-Scharin)

2005: 2xRavel, Fransk operaafton, *Eugen Onegin* (Tjajkovskij), *Boris Godunov* (Musorgskij), *Rhenguldet* (Wagner), *Salome* (R Strauss), *Manon Lescaut* (Puccini)

TV-sändningar tre föregående år:

2007: Nobelfesten: Pippi Långstrump-divertissement; TV4

2006: Dokumentär om arbetet med *Nibelungens ring*; SVT

2005: "Pippi på Operan", dokumentär kring uppsättningen av *Pippi Långstrump*; TV4

Mål 4

Målet är att svara mot den unga publikens behov och att öka andelen ung publik, totalt sett, bland annat

genom att samarbeta med skolor, högskolor och universitet.

- Skolklasser har besökt Operan måndagar till fredagar för kostnadsfria visningar med efterföljande aktiviteter under förmiddagarna.
- Barnintroduktioner har givits till lördagsföreställningarna av *Hans och Greta*, samt till flera föreställningar av *Pippi Långstrump*, *La fille mal gardée* och *Loranga, Masarin och Dartanjang*.
- Elever har tagit del av workshops inför skolföreställningarna av *Hans och Greta*, *Pippi Långstrump* och *Loranga, Masarin och Dartanjang*.
- Unga på Operan var med och planerade för och deltog i ”Dans i skolan-biennalen” som bl.a. ägde rum i Operans lokaler den 5-7 oktober.
- En inspirationsdag med tema *Hans och Greta* hölls för lärare den 11 oktober, vilken innehöll föreläsningar och genrep.
- Högstadielklasser har fått besök av en av operans pedagoger och haft balettworkshop med tema ”Höstafton”.
- Ett antal elever har genomfört projektet Unga guidar Barn.
- Tillsammans med Kungliga Baletten genomfördes ”På äventyr med Kungliga Baletten” dels som novemberlovsföreställning i Rotundan samt på turné hos Stadsteatern i Skärholmen och Värmlandsoperan i Karlstad.
- Studenter vid Teatervetenskapliga institutionen vid Stockholms Universitet besökte Operan en kväll för föreläsning och genrep av Kungliga Balettens höstafton.
- Unga på Operan och Hovkapellet bjöd på Familjedag med aktiviteter och konserter på flera platser i huset, samt en avslutande konsert på Stora scenen.
- Familjedag med Kungliga Baletten, tema: *La fille mal gardée*.

Mål 5

Målet är att öka tillgängligheten genom att i större utsträckning ge föreställningar sommartid och under veckohelgen.

Förutom den välbesökta utomhuskonserten på Gustav Adolfs torg hölls Operan öppen för dagliga guidade visningar under hela sommaren. Dessutom öppnade

åter Strömkaféet, som inte varit tillgänglig för allmänheten på mer än 50 år. På Strömkaféet, som pietetsfullt restaurerats av Operans dekorverkstäder, arrangerades även samtalskvällar med Operans artister.

Målsättningen är att sommartid i möjligaste mån hålla de publika delarna öppna för allmänheten. 2007 års försöksverksamhet med guidade visningar och öppethållande av Strömkaféet föll mycket väl ut och ambitionen är att de också i fortsättningen ska bli permanenta verksamheter under sommaren.

Det finns för närvarande inte möjlighet att under sommaren ge föreställningar på Stora scenen vars scengolv och salong utsätts för hårt slitage och därför under just denna period är i behov av nödvändiga renoveringar.

Sedan 2005/06 bedriver Operan permanent föreställningsverksamhet ett antal söndagar per säsong. Att ge föreställningar företrädesvis dagtid under veckohelger överensstämmer med en ambition att göra Operan tillgänglig för tillrest publik.

Övriga arrangemang

Opera- och balettkvartar anordnades före de flesta föreställningar i Operakaféet. Introduktioner inför barnföreställningar hölls i Guldfoajén.

Publikintroduktioner med fri entré hölls i Operans Guldfoajé inför premiärerna på nyuppsättningarna av *La traviata*, *Rucklarens väg*, *Così fan tutte*, *Ragnarök*, *Orphée* samt, av baletter, *Cendrillon* och *Kungliga Balettens höstafton*.

Inom ramen för European Opera Days (EOD) den 18 februari arrangerades Öppet hus med Kungliga Hovkapellet som värd för en mängd aktiviteter, bl.a. konserter, där ett nytt konsertgolv prövades för första gången.

Familjedag med Baletten.

Familjedag med Kungliga Hovkapellet.

Öppet Hus den 8 september arrangerades på temat ”teaterteknik på, bakom och under scenen” där publiken fick möjlighet att stifta närmare bekantskap med den hantverksskicklighet som ligger bakom en opera- och balettföreställning.

En kostymutförsäljning med mer än tusen dräkter från Kungliga Operans opera- och balettföreställningar arrangerades vid dekorverkstäderna i Gäddviken.

Ketil Hugaas i *Loranga, Masarin och Dartanjäng*.

Olaf Kollmannsperger och Jurgita Dronina, *Romeo och Julia* på Gustav Adolfs torg.

I anslutning till en föreställning av *Rhenguldet* delades Tidskriften OPERAs årliga operapris ut till Terje Stensvold för dennes gestaltningar av Wotan i Operans iscensättning av Nibelungens ring.

I samband med invigningen av Birgit Nilssons Allé i Kungsträdgården den 8 maj medverkade Kungliga Operan med ett program på Kungsträdgårdens scen.

Musikbibliotek, Arkiv och Samlingar

Musikbiblioteket har, som en följd av Kungliga Operans uppdrag att beställa nya svenska verk, förutom vanlig hantering av notmaterial till opera och balett, även låtit producera klaverutdrag och stämorkestermaterial från tonsättarnas partitur. Under 2007 gäller detta Sven-David Sandströms *Batseba* och Carin Bar-tosch Edströms *Guldringen*.

Kungliga Operans arkivhandlingar har under året ordnats och förtecknats enligt gällande riktlinjer som finns utarbetade i samråd med Riksarkivet.

Projektet med Kungliga Operans historiska kostymsamling, dvs. fotografering, registrering i databas samt vård av samlingen enligt internationell museistandard, har fortsatt med hjälp av externa medel från Riksbankens Jubileumsfond.

Genom utställningsverksamhet i operahuset har historiskt material ur Operans arkiv och samlingar presenterats. Utställningar kring *La traviata*, *Rucklarens väg* och *Ragnarök* har visats. Under hösten visades

Detaljer, en utställning i och kring Guldföajén om Kungliga Operans historiska kostymsamling och det arbete och hantverk som i över 200 år har utförts av Operans kostymateljéer. I Guldföajén hölls programkvällen "Ur sufflörens vinkel", där framlidna 1:a sufflösen Anne-Marie Bodéns dokumentation i ljud och bild från Operans verksamhet presenterades utifrån en aktuell utställning.

Operan har i samarbete med Dansmuseet visat minnesutställningen om Birgit Nilsson på Regionmuseet Kristianstad.

Genom utlån har Operan även bidragit med material till Riksidrottsmuseets permanenta utställning samt till utställningarna Isaac Grünewald i teatern, musiken och mytens värld på Skissernas museum i Lund och till The Art & Style of Sara and Gerald Murphy på Williams College Museum of Art USA.

Som donation och gåva har Operans arkiv fått en samling programhäften från sent 1700-tal samt två porträtt föreställande sångerskan Anna Klemming.

Ekonomiskt utfall

Operan ska ha ett eget kapital som ger stabil ekonomisk grund för verksamheten. Det ankommer på Operan att genom det egna resultatet säkerställa ett eget kapital som ger ekonomisk stabilitet.

När Operan 2004 anmodades att genomföra ett kraftfullt besparingsprogram var den dåvarande regering-

	2007	2006	2005
Personalomsättningen har varit	4 %	3 %	3 %
Sjukfrånvaron totalt har varit	4 %	4 %	4 %
Sjukfrånvaron har fördelat sig på följande sätt			
Kvinnor	4 %	4 %	5 %
Män	3 %	4 %	4 %
Anställda under 30 år	3 %	1 %	2 %
30-49 år	3 %	3 %	3 %
50-	5 %	7 %	7 %
Samt sjukfrånvaro över 60 dagar av den totala frånvaron	52 %	54 %	56 %
Antal årsverken under 2006 var	551	560	569
Av totala antalet anställda är andelen			
kvinnor	50 %	48 %	47 %
män	50 %	52 %	53 %

ens ambition att det egna kapitalet skulle stärkas och 10-20 mkr lösöras för konstnärliga satsningar.

Operan genomförde besparingsprogrammet i enlighet med överenskommelsen men den dåvarande regeringens ambition, att säkerställa en bidragsuppräkningsnivå i nivå med löneutvecklingen, realiserades aldrig.

Istället har uppräkningsarna av bidraget för Operan de senaste åren varit på en avsevärt lägre nivå än löneutvecklingen inom scenkonsten, detta tillsammans med omläggningen av pensioner, där Operan 2007 och även enligt prognosen för 2008 får ökade kostnader väsentligt överstigande bidragsuppräkningsnivån, gör att det idag är omöjligt för Operan att stärka det egna kapitalet genom resultatet.

Resultatet för 2007 efter finansiella poster och skatt blev ett överskott på 0,03 mkr (3,1 mkr för 2006 och -4,0 mkr för 2005).

Det av staten erhållna engångsbidraget om 10 mkr har bokats som ett aktieägartillskott mot det egna kapitalet.

Detta medför ett eget kapital om 21,9 mkr (11,9 mkr för 2006 och 8,8 mkr för 2005) eller 22 % (13 % för 2006 och 9 % för 2005) i soliditet.

Investeringar

Periodens investeringar uppgår till 5,9 mkr (7,4 mkr för 2006 och 3,5 mkr för 2005).

Personalfrågor

Flera chefer har gått mellanchefsutbildning på Svensk Scenkonst. Ledarskapsutbildningar har genomförts för alla våra chefer med inriktning på kommunikation, rehabilitering och utvecklingssamtal. Stressföreläsningar har hållits på vår tekniska sektion.

Under hösten genomförde Operan en friskvårdsdag för hela personalen, lokala arbetstidsavtal har slutits för solister, sufflöser och inspicienter.

Väsentliga ekonomiska förhållanden under året och efter dess slut.

Regeringens nya pensionsordning är ett allvarligt hot mot Operans framtida verksamhet. Regeringen beslutade 2002 om förändrade pensionsregler för bl.a. Operans konstnärliga personal. Regelverket för artister har ändrats så att den tidigare mellan parterna överenskomna s.k. PISA-förordningen, vars regler om tidig pensionsålder kunde utnyttjas av arbetstagaren eller påkallas av arbetsgivaren, nu inte längre kan påkallas från arbetsgivarens sida. Även den allmänna pensionen har ändrats genom att hela livsinkomsten nu räknas vid fastställandet av pensionsnivån.

Enligt de av regeringen beslutade nya reglerna i LAS ges nu alla rätt att stanna till 67 års ålder. Det innebär att den anställde kan välja att antingen avgå vid tidigare pensionsålder (41 eller 52 år) eller stanna kvar till 67 års ålder. Tidigare pensionsordning innebar för dansare möjligheten att pensioneras vid 41 (pensionsrättighet) resp. 44 år (pensionsskyldighet), för sångare 52 resp. 55 år. De tidigare reglerna kunde tillämpas med hänsyn till individens fysiska förutsättningar, den enskilda artistens förmåga och teaterns strävan efter hög konstnärlig kvalitet. Den nya ordningen kan resultera i att ett antal artister arbetar kvar på teatern med full lön till 67 års ålder utan att kunna användas i tillräcklig utsträckning. Samtidigt hindras nyanställningar, vilket kommer att påverka rollbesättningarna på ett negativt sätt. Det hotar på sikt verksamhetens kvalitet då någon förnying av de konstnärliga grupperna inte blir möjlig.

Det vid årsskiftet 2007 införda pensionssystemet med institutionsspecifika pensionspremier, innebar att teatern förväntades stå för sina egna premier. Tidigare modell jämnade ut kostnaderna över hela

Personal (årsverken) per sektion 2007

	Konstnärlig personal			Övriga			Totalt		
	2007	2006	2005	2007	2006	2005	2007	2006	2005
Opera	107,8	112,4	114,4	21,4	12,4	10,2	129,2	124,8	124,6
Balett	70,6	68,7	70,8	4,9	5,0	3,9	75,5	73,7	74,7
Orkester	110,1	109,4	114,4	2,4	1,8	2,7	112,5	111,2	117,1
Teknik				183,6	198,0	204,5	183,6	198,0	204,5
Marknad				25,5	20,2	20,3	25,5	20,2	20,3
Staber				23	30,0	24,0	23	30,0	24,0
Ledning				2	2,1	3,6	2	2,1	3,6
TOTALT	288,5	290,5	299,6	262,8	269,5	269,2	551,3	560,0	568,8

sektorn. Det blev därmed främst operahus och dansinstitutioner som fick högre kostnader eftersom sångare och dansare är yrkesgrupper som går i pension tidigt. För Operan innebär det att man började betala företagsspecifika premier och att kostnaderna för dessa ökade med 30,5 mkr i jämförelse med 2006. Regeringen beslutade att Operan skulle erhålla 29,2 mkr (8,2 mkr) i bidrag till pensioner för 2007, en ökning med 21 mkr. Under 2008 kommer prognostiserad premie att öka med ytterligare 5,6 mkr och prognostiserat bidrag med 7,5 mkr varför Operan beräknar att omläggningen av pensioner kommer att ha kostat Operan 17,1 mkr för åren 2007 och 2008 för vilket ingen kompensation har utgått.

Ett nytt treårigt löneavtal har tecknats mellan Svensk Scenkonst och Teaterförbundet. För de två första avtalsåren har överenskommelse träffats om konventionella lönepotter som skall fördelas lokalt. Pottens storlek är för det första året 3,3 % för det andra avtalsåret 3,2 %. Det tredje avtalsåret innebär inslag på en annan än den konventionella lönebildningsmodellen. För detta år ska de lokala parterna enas om storleken på löneökningstrymmet, baserat på de lokala förutskattningarna, liksom den närmare lönefördelningen.

Från den 1 januari 2008 utökas avsättningen till AIP (avgiftsbestämd individuell pension) till 4,3 % av den avgiftsgrundande lönen. Detta innebär att de anställda i sektorn nu får motsvarigheten till en fullvärdig "kåpa" (kompletterande ålderspension).

Ett nytt treårigt avtal har även tecknats mellan Svensk Scenkonst och Sveriges Yrkesmusikerförbund. Överenskommelsen överensstämmer till stor del med ovanstående avtal.

Operahuset har stora renoverings- och förnyelsebehov. Operan och Statens Fastighetsverk har ansvaret för att åtgärda dem. En omfattande förstudie har gjorts för ett nytt teatermaskineri, då det gamla är utslitet och måste bytas ut. Projekteringen har startat och projektet skall vara färdigställt sommaren 2011. För sceninvesteringen beräknar regeringen i sin våraproposition 2007 att Operans anslag bör öka med 10 miljoner kronor från och med 2010.

Under 2007 har ett nytt hyresavtal träffats med Statens Fastighetsverk (SFV) avseende kostnadsnivån på hyran för Operahuset för perioden 2008-2010. Operan har idag ett s.k. kostnadshyresavtal, vilket innebär att Operans verksamhet till fullo bär kostnaderna för det underhåll som är hänförligt till fastigheten. Dessa tenderar att bli mycket höga till följd av ett föråldrat och otidsenligt operahus.

Operan har under perioden tecknat förnyat avtal med KPMG. Nya sponsorer under 2007 är CSC, Baker&McKenzie, Hilton, Scream Mediabyrå och Filippa K.

Operans sponsorstruktur 2007:

Huvudsponsorer: KPMG, SAS och Vattenfall.

Sponsorer: Audi, CSC, HQ Bank Investment AB Öresund och Nordea.

Karl-Magnus Fredriksson och Jonas Degerfeldt, Eugen Onegin.

Madeleine Barringer och Karin Haglund, piano, Lunchkonsert i Opera-kaféet.

Officiella partners: Baker&McKenzie, Hilton, Scream Mediabyrå och Filippa K.

Operan har processat mot Skatteverket i två fall; den ena tvisten avser den framtida klassificeringen av statens årliga aktieägartillskott, som Skatteverket anser vara ett skattepliktigt rörelsebidrag. Kammarrätten dömde under 2005 och 2006 till nackdel för Operan. Regeringsrätten har beslutat att inte bevilja prövningstillstånd. Detta beslut ger inga ytterligare inkomstskattekonsekvenser inom överskådlig tid, eftersom bolaget sedan tidigare har ett stort ackumulerat förlustavdrag. Förlustavdraget justeras dock ned med 1 898 mkr till 3 259 mkr.

Operan har vidare gjort framställning hos skattemyndigheten om att erhålla ej avdragen ingående mervärdesskatt för åren 1995 och 1996, då Sverige, enligt Operans mening, inte följde aktuella EU-direktiv avseende momsavdragsrätt för visst slag av kulturverksamhet. Operan har överklagat Kammarrättens beslut och begärt prövningstillstånd hos Regeringsrätten.

Lönsamhetsmål, kapitalstruktur och utdelning

Operans verksamhet får enligt bolagsordningen inte syfta till att ge överskott.

Verksamheten syftar inte till att ge vinst eller att ge utdelning.

Bolagets förväntade ekonomiska utveckling

Riksdagen har för år 2008 beslutat om ett driftstill-

skott från aktieägaren till Operan om 346,7 mkr (343,9 mkr år 2007 samt 338,3 mkr år 2006) mkr före kompensation av ökade debiterade pensionskostnader, motsvarande en uppräknig med 0,8%.

Bidrag för tjänstepensioner och kompletterande ålderspensioner kommer att uppgå till 34,4 mkr (29,2 mkr år 2007 samt 8,2 mkr 2006). Fr.o.m. 2008 kommer detta bidrag att ingå i det ordinarie verksamhetsbidraget. Denna ökning av bidraget täcker dock inte den kostnadsökning som omläggningen av pensioner fr.o.m. 2007 kostar extra under 2008. Merkostnader för Operan för pensionsomläggningen som ej täcks av ökade bidrag beräknas till 10 mkr för år 2007 respektive 7 mkr för år 2008.

Operan har av Regeringen beviljats ett engångsbidrag om 10 mkr för fortsatt utveckling av den konstnärliga verksamheten. Bidraget rekvirerades av Operan under december 2007 och bidragsmedel som inte har använts för sitt ändamål ska betalas tillbaka till Regeringskansliet.

Operan bedömer att detta bidrag fullt ut går till att bibehålla verksamheten i dagens omfattning. Uppräkningen av bidraget för 2007 respektive 2008 täcker ej den förväntade löneutvecklingen och Operan har under 2007/08 fått ökade pensionskostnader på mer än 17 mkr som ej ersatts. Operan har därför valt att redovisa de av regeringskansliet rekvirerade 10 mkr som en förstärkning av det egna kapitalet för att möjliggöra en bibehållen verksamhet under 2008.

Nathalie Fernandez och och Avetik Karapetyan, På äventyr med Kungliga Baletten.

Operan kommer redan för helåret 2008 att uppvisa ett negativt resultat och den negativa utvecklingen beräknas att förvärras de kommande åren. Detta är en direkt följd av den diskrepans som råder mellan bidragsuppräknning av löneutveckling.

Då ca 80 % av Operans kostnader består av personalkostnader har Operan ej möjlighet att visa en positiv resultatutveckling när bidragsuppräknningen inte täcker kommande avtalsenliga löneuppräknningar.

Resultatredovisning

I enlighet med särskilda bestämmelser utfärdade av regeringen har styrelsen att avge en särskild resultatredovisning. I denna har Operan tidigare redogjort för hur regeringens uppställda verksamhetsmål förverkligats.

Denna resultatredovisning för 2007 har inarbetats i föreliggande årsredovisning.

Behandling av resultat

Till årsstämmans förfogande står:

Ansamlad förlust	-3 729 774,69
Årets vinst	32 801,82
Summa	-3 696 972,87

Styrelsen föreslår att den ansamlade förlusten 3 696 972,87 överförs i ny räkning.

Årsstämma för verksamhetsåret 2007 kommer att hållas 2008-04-23 kl 11.00.

Beträffande resultatet och ställningen i övrigt per 2007-12-31 hänvisas till efterföljande resultat- och balansräkningar samt kassaflödesanalys.

Föreställningsverksamhet och besökare 2007

	Antal föreställn.	Antal besökare	Beläggning/ föreställning*	Beläggning %
STORA SCENEN				
OPERA				
Così fan tutte	24	22 728	947	94%
Eugen Onegin	9	5 561	618	62%
Hans och Greta	5	4 044	809	81%
La traviata	32	30 009	938	93%
Loranga, Masarin & Dartanjang	3	2 306	769	76%
Orphée	7	6 866	981	98%
Ragnarök	5	5 024	1 005	100%
Rhenguldet	3	2 749	916	90%
Rigoletto	3	3 174	1 058	100%
Rucklarens väg	13	8 593	661	65%
Tosca	13	11 887	914	90%
Trollflöjten	1	1 121	1 121	100%
Trubaduren	6	3 829	638	63%
Summa Opera	124	107 891	870	86%
BALETT				
Cendrillon	13	8 841	680	80%
Kgl Balettens höstafton	9	5 530	614	72%
La fille mal gardée	12	6 965	580	68%
Nyårsgala	1	1 120	1 120	100%
Pippi Långstrump	10	8 922	892	100%
Romeo och Julia	17	16 308	959	100%
Tristan	6	3 863	644	75%
Summa Balett	68	51 549	758	89%
SKOLFÖRESTÄLLNINGAR				
Loranga, Masarin & Dartanjang	10	5 900	590	69%
Pippi Långstrump	1	775	775	91%
Hans och Greta	4	2 323	581	68%
Summa skol- föreställningar	15	8 998	600	70%
Operahögskolan	1	914	914	90%
Konsert med Kungliga Hovkapellet	1	498	498	50%

*Genomsnitt

	Antal föreställn.	Antal besökare	Beläggning %
ROTUNDAN			
Balettworkshop	2	215	90%
På äventyr med Kgl Baletten	3	432	96%
GULDFOAJÉN			
Kammarkonsert	1	23	23%
Vårcaprice med Operasolisterna	1	147	98%
OPERAKAFÉET			
Lunchkonserter	64	3 976	89%
TURNÉER SVERIGE			
Invigning av Birgit Nilssons allé, program på Kungsträdgårdens scen 8/5	1	500	
Stockholms kulturfestival 18/8			
Konsert GustavAdolfs torg	1	8 300	
Blasieholmstorg			
Operans värld	2	285	
Operamusen Zerlina och sagan om prinsessan Pamina	2	285	
Turné Così fan tutte			
Norrköping 11/10	1	774	60%
Linköping 13/10	1	1 042	88%
På äventyr med Kungliga baletten			
Stadsteatern Skärholmen 5/11	1	89	59%
Värmlandsoperan, Karlstad 7-8/11	4	941	97%
Operasolisternas julkonsert			
Katarina kyrka 9/12	1	393	44%
Nobelfesten, Pippi Långstrump- divertissement			
Stockholms stadshus 10/12	1	1 333	
Summa turnéer Sverige	15	13 942	

TURNÉER UTOMLANDS			
Turné Basel, 13-14/9			
Romeo och Julia	2	1 637	53%

Summa föreställningar och besökare

TOTALT 297 190 222

	Antal arrangemang.	Antal besökare
INTRODUKTIONER Guldföajén, Studion		
La traviata	1	120
Rucklarens väg	1	140
Così fan tutte	1	60
Cendrillon	1	50
Ragnarök	1	150
Balettafton	1	40
Orphée	1	90
Summa introduktioner	7	650

INTRODUKTIONER FÖR BARN Guldföajén		
Loranga, Masarin & Dartanjang	6	635
Pippi Långstrump	10	901
La fille mal gardée	5	460
Hans och Greta	6	468
Summa introduktioner	27	2 464

OPERA- OCH BALETTKVARTAR		
Opera- och balettkvartar	162	13 888

ÖVRIGT		
SEMINARIUM		
Guldföajén 14/5		
"Ur sufflösens synvinkel"	1	80

CD-PRESENTATION		
Guldföajén 4/6		
Mozart-CD med Hovkapellet	1	85

SAMTAL PÅ STRÖMKAFÉET		
Aktuella artister, 14/8	1	30
Aktuella artister, 15/8	1	50

CAPRICE RELEASE PARTY		
Rotundan 14/9, Release av Royal Swedish Opera Archives, volume 7	1	200

DANS I SKOLAN-BIENNALEN 2007		
Guldföajén, Rotundan och Studion 5-7/10		
Seminarier och workshops	11	600

VISNINGAR I OPERAHUSET		
Allmänna visningar	309	4 226
Gruppvisningar	56	1 649
Singelvisningar	5	130
Summa visningar	370	6 005

ÖPPET HUS 18 FEBRUARI		
Konsert Stora scenen	2	1 846
Övrigt – konserter, visningar	22	1 011
Summa Öppet Hus	24	2 857

FAMILJEDAG 17 MARS

Repetition inför och smakprov ur La fille mal gardée	5	658
Balettklass för barn, visningar	20	1 118
Summa Familjedag	25	1 776

ÖPPET HUS – TEKNIKERDAGEN 8/9

Rundvandringar	13	390
Specialvisningar av "Detaljer"	3	60
Gå runt på egen hand	0	150
Summa Öppet Hus - Tekn.	16	600

FAMILJEDAG MED KUNGLIGA HOVKAPELLET 10/11

Hovkapellets Brass-orkester-konsert, Stora scenen	1	678
Övrigt - konserter, visningar	25	1 102
Summa Familjedag Hovkap	26	1 780

BARN- OCH UNGDOMSVERKSAMHET

Skolverksamhet	401	10 175
Inspirationsdag för lärare och fördjupning för elever	1	809
Lärardag med tema Hans och Greta	1	33
Workshops i skolor	127	3 276
Sportlovsvisningar	11	269
Påsklovsaktiviteter	7	173
Skolgruppsvisningar	8	188
Sommarkollo på Operan	2	42
Summa B & U	558	14 965

Summa föreställningar, visningsverksamhet samt besökare

TOTALT	1 528	236 252
---------------	--------------	----------------

*Lena Nordin. I bakgrunden:
Aleksandars Antonenko i Tosca.*

RESULTATRÄKNING

TKR	Noter	2007	2006
Rörelsens intäkter			
Nettoomsättning	2	74 638	76 807
Statligt driftstillskott	3	373 188	346 527
Summa		447 826	423 334
Rörelsens kostnader			
Övriga externa kostnader	7	-41 767	-40 866
Personalkostnader exkl pensioner	4,6	-293 247	-291 497
Pensioner	5	-64 131	-33 631
Lokalkostnader	12	-44 906	-50 179
Avskrivningar	8	-5 543	-5 404
Summa		-449 594	-421 577
Rörelseresultat		-1 768	1 757
Resultat från finansiella investeringar			
Ränteintäkter		1 818	1 388
Räntekostnader		-17	-54
Resultat efter finansiella poster		33	3 091
Skatt på årets resultat	9	0	0
ÅRETS RESULTAT		33	3 091

BALANSRÄKNING

TILLGÅNGAR

TKR	Noter	2007-12-31	2006-12-31
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR			
Materiella anläggningstillgångar			
Inventarier	8	15 661	15 326
Summa		15 661	15 326
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR			
Kortfristiga fordringar			
Övriga fordringar		6 383	10 288
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	10	11 942	14 261
Kassa och bank		67 803	52 356
Summa		86 128	76 905
SUMMA TILLGÅNGAR		101 789	92 231

EGET KAPITAL OCH SKULDER

TKR	Noter	2007-12-31	2006-12-31
EGET KAPITAL			
13			
Bundet eget kapital			
Aktiekapital, 500 aktier à 1.000 kr		500	500
Reservfond		15 090	15 090
Summa		15 590	15 590
Ansamlad förlust			
Balanserad förlust			
Årets resultat		-3 730	-6 821
		33	3 091
Summa		-3 697	-3 730
Extra aktieägartillskott			
		10 000	0
SUMMA EGET KAPITAL		21 893	11 860
Långfristiga skulder			
Räntefritt bidrag i förskott			
	8	2 250	3 750
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder			
		10 467	12 976
Övriga skulder		8 766	9 118
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	11	58 413	54 527
Summa		77 646	76 621
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		101 789	92 231
Ställda säkerheter			
		Inga	Inga
Ansvarsförbindelser			
Kungliga Teatern AB:s reservfond			
		2 346	2 346
Svensk Scenkonst		6 657	6 517
		9 003	8 863

*Katarina Dalayman och
projektionsbild av
Wotan/Vandraren (Terje
Stensvold), Ragnarök.*

Dansare tillsammans med Kungliga Operans kör, Orphée.

KASSAFLÖDESANALYS

TKR	Noter	2007	2006
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN			
		-1 768	1 757
Rörelseresultat före finansiella poster			
Statligt investeringsbidrag 1990/1991	8	-1 500	-1 500
Avskrivningar	8	5 543	5 404
Resultat vid försäljning av anläggningstillgångar		0	-52
Erhållen ränta		1 818	1 388
Erlagd ränta		-17	-54
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapitalet		4 076	6 943
Ökning/minskning av kortfristiga fordringar		6 224	11 880
Minskning/ökning leverantörsskulder		-2 509	-5 068
Minskning/ökning av övriga kortfristiga rörelseskulder		3 534	804
Kassaflöde från den löpande verksamheten		11 325	14 559
INVESTERINGSVERKSAMHETEN			
Investeringar i materiella anläggningstillgångar	8	-5 878	-7 443
Sålda materiella anläggningstillgångar	8	0	98
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-5 878	-7 345
Extra aktieägartillskott	13	10 000	0
ÅRETS KASSAFLÖDE		15 447	7 214
Likvida medel vid årets början		52 356	45 142
LIKVIDA MEDEL VID ÅRETS SLUT		67 803	52 356

Noter (TKR)

1 Redovisnings- och värderingsprinciper

Kungliga Operans årsredovisning har upprättats enligt Årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd. Om inte annat framgår är principerna oförändrade i jämförelse med föregående år. Löpande driftstillskott från staten intäktsförs i takt med utbetalning. Övriga intäkter och kostnader i verksamheten redovisas enligt bokföringsmässiga grunder. Detta innebär att föreställningsanknutna kostnader inte periodiseras genom aktivering. Värdering av inventarier framgår av not 8. Fordringar har tagits upp till de belopp varmed de beräknas inflyta. Fordringar och skulder i utländsk valuta är värderade till balansdagens kurs. Övriga tillgångar och skulder är värderade enligt lägsta värdets princip. Inkomstskatt redovisas enligt BFNR 2001:1.

2 Nettoomsättning

	2007	2006
Recettmedel	55 736	53 932
Försäljning av program o dyl.	1 773	1 674
Uthyrning och materialförsäljning	2 239	3 679
Extern uthyrning	2 635	2 345
Sponsorbidrag	10 011	8 333
Utdelning Björnska fonden	0	3 289
Övriga intäkter	744	2 055
Statligt investeringsbidrag	1 500	1 500
	74 638	76 807

3 Statligt driftstillskott

Driftstillskott	343 946	338 347
Nivåhöjning pga. av högre pensionskostnader	29 242	8 80
Skattemässigt är det statliga tillskottet att betrakta som ett skattepliktigt rörelsebidrag.	373 188	346 527

4 Personalkostnader

Ledning	7 735	10 632
Stab	20 088	18 401
Marknadssektion	15 889	10 008
Teknisk sektion	98 885	84 798
Balettsektion	49 610	41 531
Operasektion	90 993	87 618
Orkestersektion	77 396	71 326
Övrigt	-3 218	814
	357 378	325 128

I personalkostnader ingår löner, arvoden och sociala avgifter samt vissa köpta tjänster som kan betraktas som personalkostnad.

5 Pensionskostnader

Statens Pensionsverk (SPV) har sedan januari 2007 debiterat företagsspecifika pensionspremier. Tidigare schablondebiterades premien inom sektorn. Kungliga Operan AB har erhållit 29 242 tkr (8 180 tkr) i nivåhöjning för att täcka delar av denna ökning.

	2007	2006
SPV Premie	45 373	20 773
AIP Premie	6 776	6 280
Särskild löneskatt på pensioner	11 982	6 578
Kostnad pensioner	64 131	33 631

6 Personalredovisning

Antal anställda

Antal anställda redovisas i årsverken, d. v. s. den tjänstgöring som en heltidsarbetande utför under ett år. Antal årsverken uppgick för tillsvidare- och extraanställda till:

	Tillsvidare	Extra	Total 2007	Total 2006
Konstnärlig	262,9	25,6	288,5	290,5
Teknisk	179,5	11,7	191,2	196,2
Administrativ	63,2	8,4	71,6	73,3
	505,6	45,7	551,3	560,0
% Kvinnor:			50	48
% Män:			50	52

Löner, andra ersättningar och sociala kostnader

	2007	2006
Styrelseordförande	25	33
Övriga styrelseledamöter	54	64
Verkställande direktör	1 293	1 092
Övriga anställda	214 165	213 199
	215 537	214 388
Sociala kostnader inklusive pensioner	123 495	90 980
Övriga personalkostnader	18 346	19 760
Summa	357 378	325 128

I övriga personalkostnader ingår bl a inhyrd produktionspersonal, upphovsmannaersättningar och utbildning.

Pensionskostnader, avgångsvederlag och ersättningar till ledande befattningshavare

Styrelseordföranden och övriga styrelseledamöter har inga avtal med Kungliga Operan AB om framtida pension och avgångsvederlag. Verkställande direktören har pensionsrätt enligt förordning (2003:56) om tjänstepension för vissa arbetstagare med ickestatlig anställning, innebärande pension betald av SPV från 60 år, i samband med att VD:s förordnande går ut. Verkställande direktören är förordnad som chef för Kungliga Operan AB t. o. m. 2010-03-31. Verkställande direktörens lön beslutas av styrelsen. I verkställande direktörens anställningskontrakt finns inga villkor om avgångsvederlag.

Följande ersättningar har utbetalats till styrelse och ledning:

Styrelsen	Ersättning
Bonde Katarina	8 500 kr
Engdahl Horace	8 500 kr
Faxgård Helena	8 500 kr
Forseke Karin	8 500 kr
Hallberg Dag fr o m 20070425	2 500 kr
Låftman Lennart	4 500 kr
Melin Sten	6 500 kr
Nordström Lars G, ordf.	24 750 kr
Palmér Ingegerd tom 20070425	6 000 kr
VD/teaterchef Franzén Anders	1 292 519 kr
Den konstnärliga ledningen (Tre konstnärliga chefer)	2 250 763 kr

På samtliga ersättningar ovan beräknas pensionskostnader

7 Övriga externa kostnader

	2007	2006
Ledning	2 913	4 194
Stab	4 870	4 918
Marknadssektion	14 444	7 890
Teknisk sektion	11 708	13 504
Balettsektion	2 105	1 605
Operasektion	3 125	2 773
Orkestersektion	2 091	2 306
Övrigt och sponsorfinansierade kostnader	511	3 676
	41 767	40 866

I övriga externa kostnader ingår bl a materialinköp, marknadsföringskostnader, it-kostnader, bevakning och köpta tjänster.

Ersättning till revisorerna består av följande: ÖhrlingsPricewaterhouse-Coopers: Revisionsarvode 280 (431) tkr och konsultationer 47 (142) tkr. Riksrevisionen: Revisionsarvode 30 (157) tkr. Totala revisionskostnader uppgår till 310 (588) tkr.

8 Inventarier

Scenmaskineri

Scenmaskineriet finansierades 1989/90 genom ett räntefritt bidrag i förskott på 30 Mkr kr som regleras genom årliga avräkningar på förskottet med 5 % under en tjuugoårsperiod fr o m 1990/91. Scenmaskineriet avskrivs under samma tidsperiod.

	2007	2006
Anskaffningsvärde	31 045	31 045
Årets anskaffning	0	0
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	31 045	31 045
Ingående avskrivningar	-25 612	-24 060
Årets avskrivningar	-1 552	-1 552
Utgående ackumulerade avskrivningar	-27 164	-25 612
Utgående planenligt restvärde	3 881	5 433

Inventarier

Övriga inventarier avskrivs enligt plan med 20% på anskaffningsvärdet.

Ingående anskaffningsvärde	112 550	105 205
Inköp	5 878	7 443
Försäljning	0	-98
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	118 428	112 550
Ingående avskrivningar	-102 657	-98 857
Försäljning	0	52
Årets avskrivningar	-3 991	-3 852
Utgående ackumulerade avskrivningar	-106 648	-102 657
Utgående planenligt restvärde	11 780	9 893

Summa inventarier 15 661 15 326

9 Skatt på årets resultat

Operan har ett ackumulerat underskottsavdrag om 3 254 246 tkr. Detta åsätts inte något värde då Operan inte har som syfte eller planerar för att skapa väsentliga vinster i verksamheten.

10 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

	2007	2006
Hyror lokaler	9 896	12 615
Övrigt	2 046	1 647
	11 942	14 261

11 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

	2007	2006
Semesterlöneskuld, komplöneskuld och retrolöner	8 654	4 917
Sociala kostnader	18 106	23 482
Abonnemang, presentkort	19 407	18 316
Övrigt	22 246	7 812
	68 413	54 527

12 Hyresavtal

Operans två större hyresavtal avser Operahuset vid Norrström och verkstäderna i Gäddviken. Det förra är ett sk kostnadshyresavtal om ca 26,1 mkr/år och det senare om ca 20 mkr/år löper till 2021-06-30. Under antagandet att båda avtalen löper under 14 år och med 3% som diskonteringsfaktor representerar avtalen ett kostnadsåtagande om ca 500 mkr.

13 Eget kapital

	Aktiekapital	Reservfond	Fritt eget kapital	Extra aktieägartillskott
Belopp vid årets ingång	500	15 090	-3 730	0
Årets resultat			33	10 000
Belopp vid årets utgång	500	15 090	-3 697	10 000

Regeringen har beviljat Operan 10 mkr i engångsbidrag. Dessa pengar har utbetalats i december 2007. Bidragsmedel som inte använts för sitt ändamål skall betalas tillbaka till Regeringskansliet.

Stipendiestiftelser

Kungliga Operan är förvaltare för följande stiftelser: Stiftelsen Agda Cecilia Riltens balettfond, Stiftelsen Bobergs - von Platens Stipendiesamfund, Stiftelsen Göran Järvefelts Minnesfond, Stiftelsen John Forsells m fl samfund, Stiftelsen Järnström - Sundbergs Operastiftelse, Stiftelsen Kurt Bendix Fond, Stiftelsen Björnska Fonden, Stiftelsen Förste Hovkapellmästare Sixten Ehrlings Jubileumsfond, Stiftelsen Studieledaren Sten Enviks Stipendiefond

Styrelsen och verkställande direktören försäkras härmed att, såvitt vi känner till, årsredovisningen är upprättad i överensstämmelse med god redovisningssed, lämnade uppgifter stämmer med de faktiska förhållandena och ingenting av väsentlig betydelse är utelämnat som skulle kunna påverka den bild av bolaget som skapats i årsredovisningen.

Stockholm den 19 februari 2008

Lars G Nordström, ordförande, Katarina Bonde, Horace Engdahl, Dag Hallberg, Helena Faxgård, Karin Forseke, Lennart Läftman, Sten Melin, ledamöter, Anders Blom, Gunnar Lundberg, Thomas Nylander, personalrepresentanter
Anders Franzén, Verkställande direktör/Teaterchef

Marie Lindqvist och Dragos Mihalcea, Förlorad tablå.

Revisionsberättelse

Till årsstämman i Kungliga Operan AB

Org nr 556190-3294

Vi har granskat årsredovisningen och bokföringen samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning i Kungliga Operan AB för år 2007.

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för räkenskapshandlingarna och förvaltningen och för att årsredovisningslagen tillämpas vid upprättandet av årsredovisningen.

Vårt ansvar är att uttala oss om årsredovisningen och förvaltningen på grundval av vår revision.

Revisionen har utförts i enlighet med god revisionsd i Sverige. Det innebär att vi planerat och genomfört revisionen för att med hög men inte absolut säkerhet försäkra oss om att årsredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter.

En revision innefattar att granska ett urval av underlagen för belopp och annan information i räkenskapshandlingarna.

I en revision ingår också att pröva redovisningsprinciperna och styrelsens och verkställande direktörens tillämpning av dem samt att bedöma de betydelsefulla uppskattningar som styrelsen och verkställande direktören gjort när de upprättat årsredovisningen

samt att utvärdera den samlade informationen i årsredovisningen.

Som underlag för vårt uttalande om ansvarsfrihet har vi granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i bolaget för att kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören är ersättningskyldig mot bolaget.

Vi har även granskat om någon styrelseledamot eller verkställande direktören på annat sätt har handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen. Vi anser att vår revision ger oss rimlig grund för våra uttalanden nedan.

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en rättvisande bild av bolagets resultat och ställning i enlighet med god redovisningsd i Sverige. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker att årsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen, behandlar förlusten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Stockholm den 20 februari 2008

Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB

Göran Tidström

AUKTORISERAD REVISOR

Karin Ingebäck, Hans och Greta.

Bolagsstyrningsrapport för 2007

Kungliga Operan AB (Operan) är ett av staten helägt aktiebolag med säte i Stockholm, Sverige. Regeringen har bestämt att svensk kod för bolagsstyrning (koden) skall vara en del av regeringens ramverk för ägarförvaltningen. Det innebär att statligt ägda bolag skall tillämpa koden. Grundprincipen är att koden kompletterar statens ägarpolitik.

Denna rapport är inte en del av den formella årsredovisningen och har inte granskats av revisorerna.

Lagstiftning, bolagsordning och andra riktlinjer

Operan har i första hand att tillämpa svensk aktiebolagslag och de regler som följer av att bolaget är ett av staten helägt bolag. Operan skall samtidigt i sin verksamhet följa de bestämmelser som finns angivna i Operans bolagsordning.

Bolagsstämma

Vid den årliga bolagsstämman (årsstämma) utövar aktieägarna sin rösträtt för att, i enlighet med svensk bolagsrättslig lagstiftning och Operans bolagsordning, fatta beslut rörande styrelsens sammansättning och andra centrala frågor. Kallelse till årsstämma skall utfärdas tidigast sex och senast fyra veckor före stämman och skickas till Riksdagens kammarkansli. Riksdagsledamot har rätt att, efter anmälan till styrelsen senast två veckor i förväg, närvara vid årsstämman och i anslutning till denna ställa frågor.

I samband med årsstämman 2007 valdes en ny styrelseledamot.

Nomineringsprocessen

Regeringens mål är att styrelsen skall ha hög kompetens och vara väl anpassad till Operans verksamhet, situation och framtida utmaningar.

Val av styrelse

För de av staten helägda bolagen ersätts kodens regler med följande principer som berör nominering av styrelseledamöter och revisorer.

Näringsministern har givits ett särskilt ansvar för styrelsenomineringar. Nomineringsprocessen drivs och

Kungliga Operans styrelse. Övre raden fr v: Anders Franzén, Thomas Nylander, Sten Melin, Lars G Nordström, Lennart Låftman, Horace Engdahl och Anders Blom. Nedre raden: Helena Faxgård, Katarina Bonde, Maria Nyström och Karin Forseke. Saknas på bilden: Dag Hallberg och Jan-Erik Wikström.

koordineras av enheten för statligt ägande inom Näringsdepartementet. Ett undantag som görs i förhållande till koden är att styrelseledamöters oberoende i förhållande till staten som ägare inte redovisas då det saknas skäl att redovisa denna typ av oberoende med endast en ägare.

Styrelsen har följande sammansättning: Lars G Nordström, ordförande, Katarina Bonde, Horace Engdahl, Helena Faxgård, Karin Forseke, Dag Hallberg, Lennart Låftman, Sten Melin. Ordinarie personalrepresentanter är Gunnar Lundberg, Anders Blom och Thomas Nylander med Maria Nyström och Jan-Erik Wikström som suppleanter.

Styrelsen och dess arbete

Styrelsen består av åtta ledamöter. Styrelsens ordförande och övriga ledamöter utses om en tid av högst tre år. Verkställande direktören ingår inte i styrelsen.

Styrelsen har ett övergripande ansvar för att verksamhetens mål och inriktning uppfylles.

VD och tjänstemän i bolaget deltar vid styrelsens sammanträden som föredragande och sekreterare.

Styrelsen beslutar om en skriftlig arbetsordning samt skriftliga instruktioner avseende dels arbetsfördelning mellan styrelsen och verkställande direktören dels information som styrelsen löpande skall erhålla. Arbetsordningen skall bland annat säkerställa att styrelsen får all erforderlig information. Inga utskott har utsetts utan samtliga ärenden behandlas av styrelsen i sin helhet.

Under verksamhetsåret 2007 hade styrelsen fem sammanträden, varav ett var förlängt med ett strategiseminarium. Följande ledamöter deltog i alla fem sammanträden: Lars G Nordström, Horace Engdahl, Katarina Bonde, Karin Forseke och Helena Faxgård. Lennart Låftman och Sten Melin deltog i fyra sammanträden. Ingegerd Palmér deltog i ett sammanträde och ersattes vid bolagsstämman av Dag Hallberg, som deltog i tre.

En utvärdering av styrelsens arbete görs årligen efter räkenskapsårets utgång. Revisorerna rapporterar direkt till styrelsen i samband med granskningen av årsbokslutet.

Arvodering av styrelsen

Det totala arvodet till styrelsens ledamöter valda av bolagsstämman beslutades av bolagsstämman.

Arbetstagarrepresentanter erhåller ej styrelsearvode. Tabell över samtliga styrelseledamöters ersättning för styrelsearbete framgår av årsredovisningens not 6.

Bolagets ledning

Verkställande direktören (VD) handhar den löpande förvaltningen av bolaget. En skriftlig instruktion fastlägger ansvarsfördelningen mellan styrelse och VD. VD ansvarar för den operativa ledningen tillsammans med av honom utsedda chefer.

VD har ett förordnande som gäller under perioden 2004-2010. Samtliga tre konstnärliga chefer har tidsbegränsade förordnanden.

Revisorer

Vid bolagsstämman den 25 april 2007 valdes Revisionsbolaget Öhrlings PriceWaterhouse-Coopers till revisor för en period om fyra år intill utgången av 2011 med den auktoriserade revisorn Göran Tidström som huvudansvarig och med den auktoriserade revisorn Anders Koch som suppleant.

Internkontrollrapport

Styrelsen ansvarar enligt den svenska aktiebolagslagen och svensk kod för bolagsstyrning för den interna kontrollen. Syftet med den interna kontrollen avseende den finansiella rapporteringen är att säkerställa att organisationen följer de lagar och riktlinjer som gäller för bolaget. Internkontrollrapporten beskriver hur den interna kontrollen avseende den finansiella rapporteringen är organiserad.

Kontrollmiljön är grunden för den interna kontrollen avseende den finansiella rapporteringen. Den innefattar organisation, beslutsvägar, befogenheter och ansvar samt den kultur som styrelse och ledning förespråkar och verkar utifrån och som skapar struktur för övriga delar.

VD är ansvarig inför styrelsen i Kungliga Operan AB att genomföra planer och budget så att uppställda mål uppnås.

VD skall löpande informera om resultatutvecklingen och vid större avvikelser underrätta styrelsen och lägga fram förslag till åtgärder. VD skall tillse att bolagets verksamhet fortlöpande rapporteras till styrelsen enligt gällande riktlinjer och rapportinstruktioner.

En tydlig ansvarsfördelning inom ekonomifunktionen finns. Redovisningsprocessen utvärderas löpande och anpassas så att den överensstämmer med tillämpliga regelverk i form av god redovisningssed, tillämpliga lagar och förordningar samt övriga krav som ställs på koncernens finansiella rapportering. Efterlevnad av policies och instruktioner som påverkar den finansiella rapporteringen granskas löpande och avvikelser rapporteras till ansvarig chef. Uppföljning och kontroll av bolagets verksamhet och ekonomiska ställning mot fastställda mål sker löpande.

Inom ekonomifunktionen genomgår medarbetare kontinuerligt vidareutbildning för att upprätthålla kompetens inom sina respektive områden.

Stockholm den 19 februari 2008

Lars G Nordström, *ordförande*

Ledamöter: Katarina Bonde, Horace Engdahl, Dag Hallberg, Helena Faxgård, Karin Forseke, Lennart Låftman, Sten Melin. *Personalrepresentanter:* Anders Blom, Gunnar Lundberg, Thomas Nylander

STYRELSE

Lars G Nordström ordförande
Katarina Bonde direktör
Horace Engdahl författare
Helena Faxgård kommunikationschef
Karin Forseke direktör
Dag Hallberg fd teaterchef
Lennart Läftman direktör
Sten Melin tonsättare

Anders Franzén VD/teaterchef, föredragande
Maria Bratt administrativ chef, föredragande/adjungerad

Jan-Erik Wikström hovdansare, pers.representant
Thomas Nylander ljus tekniker, pers.representant
Gunnar Lundberg pers.representant
Maria Nyström hovkapellist, pers.representant
Anders Blom operakör, pers.representant
Martin Säfström ljusmästare, pers.representant

TEATERCHEF/VD

Anders Franzén teaterchef/VD
Ann-Mari Nygren chefssekreterare
Ann-Christin Danhammar projektledare

TEATERLEDNING

Anders Franzén
Fredrik Andersson
Ylva Arnold
Gary Berkson
Kurt Blomquist
Maria Bratt
Torbjörn Eriksson
Menno Feenstra
Madeleine Onne
Michael Persson
Klas Sjöblom

Applådtack, Ragnarök.

Kungliga Operan AB, Box 160 94, 103 22 Stockholm, Org nr 556190-3294.
Telefon: 08-791 43 30. www.operan.se

